Lodzer Tageblat № 36

Opłata pocztowa uiszcz. ryczałtem.

פרייז 15 גראשען

לאדזער טאגעבלאט

הײנט 6 זײטען

רעדאקציע און אדמיניסטראציע: פיעטריקאווער 16.
טעלעפאנען פון: רעדאקציע 100-57, פון אדמיניסטראציע 100-47

|| ראנערשטאג, ד׳ אדר א׳ תרצ״ב || 11 Lutego 1932 || 25-טער יאהרגאנג

„פריהער גערעכטיגקייט, דערנאך שלום"

גראנדי׳ס רעדע אויף ענטוואפנונגס-קאנפערענץ

פאדערט גלייכע רעכט צו בעוואפנען זיך פאר די זיגער און די בעזיגטע

ג ע נ ף, 10 פעברואר (ספעצ.) די היינטיגע גענעראל-דעבאטע אויף דער ענטוואפנונגס-קאנפערענץ האט זיך אנגעהויבען מיט א גרויסער פאליטישער רעדע פון איטאליענישען אויסערן-מיניסטער גראנדי.

די רעדע איז געהאלטען אין א שארפען טאן און האט ארויסגערופען אין פילע קרייזן דיזע טענה, וואס זענען ניכטערן ארויסגעזאגט געווארען דורך גראנדי׳ן נאר אין א פיל מילדערן טאן.

גראנדי האט פערלאנגט גלייכהייט אין בעוואפנונגען צווישען פאר די זיגער און בעזיגטע און אפעלירט צו די גרויס-מעכטע, אז עס איז שוין צייט זיי זאלען אויספיהרען די פערפליכטונגען, וואס זיי האבען אויף זיך גענומען אין ווערסייליער טראקטאט, אין פאקט וועגען דער פעלקער-ליגע, אין לאקארנא-אפמאך, ווייל דאס איז דער איינציגער אויסוועג פון דער לאגע.

זעהר שארף איז גראנדי ארויסגעטרעטען געגען דער פראנצויזישער ענטוואפנונגס-טעזע, ערקלערענדיג אז צוהן ענטוואפנונג קען נישט זיין קיין ריין טעכנישע זיכערהייט. אלס בעווייז האט ער ארויסגעהויבען דעם פאקט, אז גלייכצייטיג מיט׳ן לאקארנער טראקטאט, קעלאג-פאקט, האט זיך אנגעהויבען דער נייער געזעצענער אין דער געשיכטע בעוואפנונגס-געיעג.

די זיכערהייטס-פראגע קענען האבען נישט בעוויזען איינצוהאלטען די בעוואפנונגען און אויך נישט אומצוווארפען דעם סיסטעם פון א בעוואפנעטען שלום. די געשעהענישען אויפ׳ן ווייטען מזרח זאגען פאר דער קאנפערענץ א וויכטיגע ווארנונג און נישט בלויז א טראגישע איראניע.

גראנדי טרעט ווייטער ארויס געגען דער מעטאדע פון כח וואס איז נישט אומשטאנד צו דערגרייכען די גערעכטיגקייט און דערנאך דעם שלום. צוערשט דארף מען שאפען גערעכטיגקייט און נאכהער ערשט קען דערפון ארויסשפראצען דעם שלום.

דער שעף פון דער איטאליענישער רעגירונג האט אנגעגעבען די גרונד-פרינציפען פון דער ענטוואפנונגס-פאליטיק. גלייכהייט פאר אלע מלוכות רעדוצירען ביז צום מינימום דעם בעוואפנונגס-שטאנד.

די פראנצויזישע רעגירונג האט אריינגעטראגען אן ענטוואפנונגס-פראיעקט פון א פאליטישען, יורידישען און טעכנישען כאראקטער. די איטאליענישע רעגירונג איז גרייט דעם פראיעקט צו בעטראכטען צוגלייך מיט די פראיעקטען פון אלע אנדערע פעלקער.

דער איטאליענישער מיניסטער שטעלט פעסט, אז איטאליען איז גרייט אין זין פון פינפטען טייל פון ווערסאלער טראקטאט און פאקט פון דער פעלקער-ליגע אונטערצונעמען די קיינמאל נישט איבערגעריסענע אונטערהאנדלונגען וועגען צוטרעטען צום וואשינגטאנער און לאנדאנער פלאט-אפמאכען.

דעם פראקטישען ענטוואפנונגס-פראגראם פון דער איטאליענישער רעגירונג האט גראנדי אנגעגעבען אין 5 פונקטען:

גראנדי

1) אפשאפען די גרויסע קריגס-שיפען, אונטערוואסער-שיפען און שיף-באזעס פאר עראפלאנען.

2) אפשאפען די שווערע ארטילעריע און טאנקס.

3) אפשאפען די באמבען-עראפלאנען.

4) פערווערען צו בענוצען גיפטיגע גאזען און באקטעריאלאגישע געוועהר.

5) רעוויזיע פון די אינטערנאציאנאלע אפמאכען אין דער פראגע פון פעלקער און ווירקזאמער שוץ פון דער ציוויל-בעפעלקערונג בעת מלחמה.

צום סוף פון זיין רעדע האט גראנדי אפעלירט צו די גרויסע מלוכות, אז זיי זאלען גוטווילליג זיך אפזאגען פון געוועהר פון אפענסיווען כאראקטער, וואס וועלט געווען א דעצידירענדע שריט פאר׳ן ערפאלג פון דער קאנפערענץ.

די רעדע פון יאפאנישען פארשטעהער

ג ע נ ף, 10 פעבר. (ספ.) נאך דער רעדע פון גראנדי האט גענומען דאס ווארט דער יאפאנישער דעלעגאט מאטסודאירא, וועלכער האט ערקלערט, אז נישט קוקענדיג אויף די בעדויערענ-ווערט געשעהענישען אויפ׳ן ווייטען מזרח וויל יאפאן זיך פערנעמען מיט ענטוואפנונגס-פראבלעם און האט געשיקט א דעלעגאציע מיטצוארבייטען מיט אלע מלוכות איבער בעגרעניצען די בעוואפנונגען און אויף א פראקטישען אופן בעגרעניצען די בעוואפנונגען. דער יאפאנישער דעלעגאט האט אינטערעסירט דעם שייכות פון די בעוואפנונגען מיט׳ן זיכערהייטס-פראבלעם. אנווייזענדיג אז די זיכערהייט איז אפהענגיג פון די ספעציעלע געאגראפישע, פאליטישע און ווירטשאפטליכע בעדינגונגען פון בעטרעפענדען לאנד ווי אויך פון די כחות און פאליטיק פון די שכנות דיגע מלוכות. די ענטוואפנונג קען בעזונדער בעהאנדעלט ווערען. עס מוז געהן געפארט מיט דער אלגעמיינער פערבעסערונג פון די אינטערנאציאנאלע בעדינגונגען.

מארגען רעדט ליטווינאוו

ג ע נ ף, 10 פעברואר (ספעצ.) נאך דער רעדע פון יאפאנישען דעלעגאט האט גענומען דאס ווארט דער פרעזידענט הענדערסאן, וועלכער האט זיך געווענדעט צום פובליקום, אז זיך אפהאלטען פון יעטוועדע מאניפעסטאציעס. סיי מאניפעסטאציע, סיי אויסדריקען פון קריטיק. דאס פעהלען פון אפלאדיסמענטען איז נישט א סימן פון גלייכגילטיגקייט נאר פון אכטונג פאר׳ן רעדנער.

הענדערסאנס רעדע שטעהט אין שייכות מיט דער נעכטיגער מאניפעסטאציע פון דייטשען פובליקום בעת דער רעדע פון ברינינג׳ן.

מארגען ווערט ערווארט מיט גרויס אינטערעס די רעדע פון סאוויעטישען דעלעגאט, ליטווינאוו.

דער רושם פון גראנדי׳ס רעדע

ג ע נ ף, 10. פעבר. (ספ.) גראנדי׳ס רעדע ווערט אין אלגעמיין אפגעשאצט ווי א פולשטענדיגער הסכם מיט די דייטשע טעזעס, און דאס אויף א בעדייטענדערען אופן ווי עס האט עס ביז איצט קיינער נישט געהאט דעם מוט אונטערצושטרייכען.

געשטארבען דער קאמוניסטישער טוער יוזעף קראסני

דער פערשטארבענער שטאמט פון פוילען

מ א ס ק ו ו ע, 10 פעברואר (י. ט. א. טעלעגר.) דא איז געשטארבען אין עלטער פון 56 יאהר דער בעוואוסטער רעוואלוציאנער יוסף ראטשטאט, וועלכער איז בעקאנט אונטער׳ן פסעוודאנים יוזעף קראסני. דער פערשטארבענער שטאמט פון פוילען, ער איז געווען זיינערצייט איינער פון די טעטיגסטע מיטגלידער פון דער סאציאל-דעמאקראטישער פארטיי פון פוילען און ליטא; שפעטער איז ער געווארען אן אקטיווער קאמוניסט. פיל יאהרען האט ער פערבראכט אין די צארישע תפיסות און אין סיביר. לעצטענס איז ער געווען אין מאסקווא, וואו ער איז געווען זשורנאליסטיש טעטיג.

33 קריגס-שיפען ביי דער שלאכט אין שאנכיי

אמעריקאנישער און ענגלישער באטשאפטער אינטערווענירען ביי דער כינעזישער רעגירונג אין נאנקין וועגען

א בכבוד׳יג ריק-צוג פאר די יאפאנער פון שאנכאי

ל א נ ד א ן, (ספ.) דער קאמאנדאנט פון יאפאנישען פלאט אויפ׳ן טייך יאנג-טסע האט נעכטען ערטיילט אן אינטערוויאו די פארשטעהער פון דער אויסלענדישער פרעסע.

— מיטוואך אינדערפרי וועט דער פארט וואו-סונג זיין פערנומען — האט ערקלערט דער קאמאנדאנט. כ׳לאדען אייך איין אויף האלב 9 פריה אין פארט, וואו איך וועל אייך דינען מיט אויספיהרליכע אינפארמאציעס.

די הערטער פון יאפאנישען אדמיראל האבען גענומען מקוים ווערען הײנט פארט ג. 33 יאפאנישע קריגס-שיפען האבען געעפענט א הוראגאן-פייער אויפ׳ן ארם 7 א זייגער פריה האט דער פארט זיך נאך געפונען אין כינעזישע הענד. נאר די ארטילעריע פון פארט ענטפערט ווען אמאל שוואכער׳. ס׳איז זיך צו ריכטען, אז א ליאדע מינוט וועט דער פארט פערנומען ווערען דורך די יאפאנער.

די כינעזער מאכען אין איילענדיש פאזיציעס היגטערן פארט.

פון די לעצטע ידיעות פון קריגס פלאץ איז צו זעהען, אז מלחמה פערוואנדעלט זיך אין א פאזיציע-קאמף. די כינעזישע אקאאעס ציהען זיך אויף א שטח פון 30 קילאמעטער.

ל א נ ד א ן, 10 פעברואר (ספ.) די באטשאפטער פון ענגלאנד און אמעריקא אין נאנקין האבען קאנפערירט מיט׳ן כינעזישען אויסערן-מיניסטער און געפרובט אויף איהם ווירקען, אז כינע זאל איינגעהן אויף אזעלכע בעדינגונגען, וואס זאלען ערמעגליכען יאפאן אויף א בכבוד יגען אופן צו פערלאזען שאנכאי. ווערען אבער לעצטענס כסדר געפיהרט אונטערהאנדלונגען און ס׳איז צו ערווארטען, אז אין א פאר טעג ארום וועלען די שולען אויך זיין טעטיג.

לעהרער-שטרייק אין ארץ-ישראל, נאך נישט ליקווידירט

י ר ו ש ל י ם, 10 פעבר. (יט״א טעלעגר.) דער לעהרער-שטרייק אין ארץ-ישראל, וואס האלט שוין אן 4 וואכען איז נאך נישט פערענדיגט געווארען. עס

18-יעהריג יודיש מעדעל ווארפט זיך ארונטער דער באהן

ווערט איז דער לעצטער מינוט געראטעוועט

פ י ע ט ר ק א ו, (טעלעפאניש) אויף דער פיעטרקאווער באהן-ליניע האט נעכטען געפרובט בעגעהן זעלבסטמארד דורך ארונטערווארפען זיך אונטער דער באהן די 18-יעהריגע פריידע שטיינבערג, זי איז אבער אין דער לעצטער מינוט געראטעוועט געווארען דורך א באהן-ארבייטער. די סיבה — נויט (ס)

דער טינגשי-אוניווערסיטעט אין שאנכאי

נישט ווייט פון וואזינג-פארט ארום וועלכען עס שפילען זיך איצט אפ בלוטיגע שלאכטען.

יונגע לויפען פון די מלחמה-גרוילען.

ארימע כינעזישע פאמיליע אנטלויפט פאר׳ן יאפאנישען מיליטער אויף א פרימיטיווען שליטעל, איבערלאזענדיג דאס גאנצע ביסעל בעבעכעס אין פראנט-שטח.

שטאַרקע פרעסט אין גאַנץ פּוילן: 17, 25 און 30 גראַד

וועלף לויפן אַרויס פון די וועלדער און פאַלן אָן אויף יודישע סוחרים

װ אַ ר ש ע, 10 פעברואַר (ספּעצ.) אין גאַנצן לאַנד הערשן שאַרפע פרעסט. אין אַלע שטעט ווערט פּערנאָטירט אַ זעהר נידריגע טעמפּעראַטור. אין וואַרשע איז נייטאָג געווען 17 גראַד פראָסט. אין זאַקאָפּאַנע איז געווען 25 גראַד. אין דער געגענד פון מאַרסקע אָקאָ האָט דער באַראָמעטער געוויזן גאַנצע 30 גראַד הינטער נול. אין גאַנץ מזרח-גאַליציען איז געווען הינטער 20 גראַד. אין לאָדז איז נעכטן געווען 18 גראַד פראָסט.

ס ט אַ ר אָ ג ר אַ ד, הינטער גניזנאָ איז די ווייכסל איינגעפרוירן געוואָרן.

יודישער הענדלער פערפרוירן אויף טויט.

װ י ל נ ע, 10 פעבר. (ספּ.) אויף די יודישע סוחרים אברהם קאַפּלאַן און זעליג שער, זענען בעת'ן אַדורכפאָהרען אַ וואַלד ביי ראַקאָוו אָנגעפאַלן איינינגע וועלף. די פאָהרענדע איז געלונגען צו פעריאָגן די וועלף מיט שטעקענס. אָבער מצבדיג איז שער האָט ער צוליב שרעק פערלוירען דאָס לשון.

אין ווילנאַ זענען פאָרגעקומען מעהרערע אומגליקס-פאַלן. דעם הענדלער אַרנאָוויטש האָט דאָס פערד געבראַכט צופיהרען אַ פערפרוירענעם אויף טויט.

די ווינטער זריעה בעדראָהט פון די פרעסט

(אַ) צוליב די פּלוצלינגע גרויסע פרעסט וועלכע דערגרייכן אויפ'ן דאָרף ביז 25 גראַד, איז פאַראַן אַ מורא אַז די ווינטער זריעה פון קאָרן אויפ'ן פעלד זאָל נישט געפרוירן ווערען.

—§—

2 אומשולדיגע האָבן געזאָלט געשטעלט ווערען פאַר אַ שנעל-געריכט

ענערגישער פּאָליציי-קאָמיסאַר אין לאָדז דערגרייכט דעם אמת און פערהיט פון אַ יוסטיץ-טעות.

(§) נעכטען האָט דער פאַבריקס-אַרבייטער זיגמונט פּאַשטשינסקי (זאַקאָנטנאַ 28) בעקומען אויסגעצאָהלט זיין שכירות. היבענדיג געלד אין דער קעשענע איז ער צוזאַמען מיט זיינע חברים ד ם 26-יעהריגען טאַדעאוש פּלוצינסקי (קאָנסטאַנטינער 45) און דעם 25-יעהריגען מיעטשיסלאַוו שפּאַקעוויטש (קאָנסטאַנטינער 53) אַוועק אין אַ שענק אויף קאָנסטאַנטינער גאַס. אַרום האַלב אַכט אָוונד האָט פּאַשטשינסקי ערקלערט אַז ער מוז אויף אַ פּאָר מינוט אַהיימגעהן צו זיין מוטער, איהר געבען געלד. דאַן האָבען אַלע דריי פערלאָזט דעם רעסטאָראַן און צוגעגאַנגען צו זאַקאָנטנאַ 28, וואו פּאַשטשינסקי האָט איבערגעגעבען דער מוטער געלד און צוריקגעקעהרט צו זיינע חברים, וואָס האָבען געוואַרט אויף איהם פאַר'ן הויז.

אין אַ צייט אַרום האָט זיך פּאַשטשינסקי אַ שווער-פערוואונדעטער מיט די לעצטע כחות קוים אַריינגעגליטשט אין דער וואוינונג, וואו ער האָט פערלוירען דאָס בעוואוסטזיין. ער האָט קוים אַרויסגעזאָגט די ווערטער: קאָלעגען, באַנדיטען אָנגעפאַלען פערלאָנגט 660 זל. אויף בראָנפען. אין אַ שווערען צושטאַנד האָט מען דעם שווער-פערוואונדעטען פּאַשטשינסקי'ן אָפּגעפיהרט אין פּאָזנאַנסקי'ס שפּיטאָל.

די פּאָליציי האָט אַרעסטירט פּאַשטשינסקי'ס חברים און די גאַנצע אויספאָרשונג איז געפיהרט געוואָרען לויט די כללים פון אַ שנעל-געריכט. די חברים האָט געדראָהט אין בעסטען פאַל לעבענסלענגליכע תפיסה. דער קאָמיסאַר פון 7 קאָמיסאַריאַט מאַטושעוויטש האָט אָבער געוואָלט, אַז דאָס שנעל-געריכט זאָל נישט האָבן קיין שום ספק וועגען דער שולד פון די אַרעסטירטע.

ער איז אַוועק אין שפּיטאָל כדי אויסצופרעגען פּאַשטשינסקי'ן. ער איז אָבער געלעגען אָהן בעוואוסטזיין, און דער דאָקטאָר האָט ערקלערט, אַז זיינע שאַנסן זענען געצעהלטע. דער קאָמיסאַר האָט דאַן געגעבן דעם דאָקטאָר צו מאַכען דעם קראַנקען אַ מאָרפיום-איינשפּריצונג! וואָס זאָל איהם אויף אַ געוויסער צייט צוריקברענגען צים בעוואוסטזיין, כדי ער זאָל קאָנען אָפּגעבען כאָטש איינינגע ערקלערונגען וועגען אָנפאַל. דער דאָקטאָר האָט ערפילט די ביטע און פּאַשטשינסקי האָט נאָר בעוויזען צו ערצעהלען אַז די קאָלעגען האָט ער שוין אויף דער גאַס נישט געטראָפען, בעפאַלען זענען איהם צוויי אומבאַקאַנטע, וועלכע האָבען פון איהם פערלאַנגט 6.60 ווען ער האָט אָפּגעזאָגט האָבען זיי איהם געשטאָכען מיט מעסערס אין פּלייצע, ברוסט און האַלז.

לויט די אָנגעגעבענע סימנים האָט די פּאָליציי אַרעסטירט די אָנפאַלער, וועלכע זענען בעקאַנט אַלס געפעהרליכע חברה-לייט. די צוויי קאָלעגען זענען אַרויסגעלאָזט געוואָרען אויף דער פריי.

גענעראַל בליכער

קאָמענדאַנט פון סאָוויעטישען מיליטער אויפ'ן ווייטען מזרח.

„דזשענטעלמען" פערשפּילט דעם פּראָצעס

געגען דער שוועדישער גומי-אַקציען-געזעלשאַפט

(§) די אַקציען-געזעלשאַפט פאַר גומי אויסאַרבעטונגען אין העלזינגבאָ (שוועדען) האָט פאָרגעלעגט אין געריכט די בעקאַנטע לאָדזער פירמע „דזשענטעלמען", וואָס רופט זיך „ענגליש-שוועדיש-פּוילישע גומי-אינדוסטריע", אַז זי זאָל אויפהערען זיך רופען „שוועדיש" און נישט מיסברויכען קיין שוועדישע פאַבריק-מאַרקעס, ווי די דערמאָנטע שוועדישע פירמע האָט רעגיסטרירט אין פּוילישן פּאַטענט-אַמט.

דאָס לאָדזער קרייז-געריכט האָט די תביעה צוגעפּסק'נט און דאָס אַפּעלאַציע-געריכט האָט דעם אורטייל פון ערשטער אינסטאַנץ בעשטעטיגט. אָראָפּגעהענדיג פון דער הנחה. אַז ווי באַלד פּוילען און שוועדען זענען צוגעטרעטען צו דער פּאַריזער קאָנווענץ, האָט די שוועדישע פירמע געקענט אָנקלאָגען אין געריכט די פירמע „דזשענטעלמען" און צוליב דעם, וואָס די לעצטע רופט זיך אויך אין איהרע מאַרקען „שוועדיש" קען דאָס שאַטען ברענגען די אויבענדערמאָנטע שוועדישע אַקציען-געזעלשאַפט.

געגען אורטייל פון אַפּעלאַציע-געריכט האָט די פירמע „דזשענטעלמען" אָפּגעגעבען אַ קאַסאַציע אין העכסטען געריכט, פערופענדיג זיך אויפ'ן דעקרעט פון האַנדעלס-מיניסטער וועגען בעקעמפען די אומעהרליכע קאָנקורענץ.

דאָס העכסטע געריכט האָט אָבער אָנערקענט פאַר ריכטיג דעם שטאַנדפּונקט פון לאָדזער קרייז-געריכט און די אַנקלאַגע אָפּגעוואָרפען. אַזוי אַרום ווערט דער פירמע „דזשענטעלמען" פערבאָטען צו בענוצען איהרע ביז-איצטיגע פאַבריק-מאַרקעס מיט'ן נאָמען „שוועדיש".

אופאַדלאַשטשען און נאַדזאָרען

אין חודש יאַנואַר

(§) אין יאַנואַר זענען אָפּגעגעבען געוואָרען אין געריכט 4 ביטעס וועגען אַ נאַדזאָר. 3 ביטעס האָט דאָס געריכט בעפריעדיגט, דערונטער 1 ביטע פון פערגאַנגענעם חודש. אין זעלבען חודש זענען ערקלערט געוואָרען 10 אופאַדלאַשטשען, איינע אַ נישט לאָדזער פירמע. אין פערגלייך מיט דעצעמבער האָט די צאָהל נאָרז רעז זיך פערקלענערט אויף אַ העלפט, דאַגעגען אופאַדלאַשטש'ן זענען אין יאַנואַר געווען מיט 3 מעהר.

—§—

אויסשטעלונג

פון קינסטלער כהנא

דער בעקאַנטער לאָדזער קינסטלער י. כהנא, וואָס האָט מיט זיינע מעטאַל-פּלאַסטישע ווערק זיך קונה שם געווען אין לאַנד און אין אויסלאַנד אַלס בענייער און סטיליזאַטאָר פון פאָלקסטימליכע מאָטיוון אין דער יודישער קופער שמיד-קונסט, שטעלט אויס אין די נאָהענטסטע טעג זיינע ווערק אין לאָקאַל פון „בני ברית" (פּיעטריקאָווער 90).

די דאָזיגע אויסשטעלונג וועט אַרומנעמען אַלע ווערק, וואָס דער קינסטלער האָט אין די לעצטע יאָהרען געשאַפען, עס איז צו ערוואַרטען, אַז די פיל פריינד פון קינסטלער וועלען זיך זעהר דערפרעהען מיט זיין איצטיגער אויסשטעלונג.

נאַכט-דיזשורען און די אַפּטייקען

הײנט דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטייקען: א. ראַנצער, נאַרוטאָוויטשער 54; ה. גראַשקאָווסקי, 11 ליסטאָפּאַדאַ 15, סוקצ. ס. נאַרפיין וסכאַרנ״אַ 54, סט. באַרטאָשעווסקי פּיעטריקאָווער 164, ה. רזעמבעלינסקי אַגרושעווע 26, א. שימאַנסקי פּשעגראַסעלנע 75.

ד"ר שטאַרק בעשווינדעלט לאָדז אויף 200 טויזענד זל.

הייטערדיגע סענסאַציאָנעלע פּרטים פון דער ריזיגער אַפערע

(§) די סענסאַציע מיט ד"ר שטאַרק, וואָס האָט זיך אַרויסגעוויזען אַלס ערשט-ראַנגיגער הויכשטאַפּלער, האַלט געשאַנט גאַנץ לאָדז. עס ווערען וואָס אַמאָל בעקאַנט נייע פּרטים פון זיינע שטוינענדע אַפערעס און די צאָהל פון זיינע קרבנות פערגרעסערט זיך כסדר.

ד"ר שטאַרק איז געווען אַ שטענדיגער איינגעהער אין די רעסטאָראַנען און נאַכט-לאָקאַלען, ווי „מאָנטיזעל", מאַלינאָווי זאַל, מולען רוזש, טיוואָלי א. א. וואו ער איז שולדיג געבליבען שווערע טויזענדער אויף וועקסלען, וואָס ער האָט געלאָזט געהן צום פּראָטעסט. בלויז אין טיוואָלי איז ער שולדיג 1000 זל.

עס איז איצט בעקאַנט געוואָרען, אַז אויסער שידוכים-געשעפטען, האָט ד"ר שטאַרק זיך אויך פערנומען מיט צושאַנסען פרייליינס אויף פאַסטענס. אַלס פערגיטיגונג האָט ער גענומען טובה-וועקסלען, וועלכע ער האָט שפּעטער געלאָזט זיין גאַנג און די פרייליינס האָבען זיי געמוזט בעצאָהלען נישט בעקומענדיג פערשט ניט זיך קיין פּאָסטענס.

ד"ר שטאַרק איז צוגעגאַנגען אַלס דאָקטאָר. ער האָט אָבער געמאַכט בעסערע געשעפטען און נאָך אָפּאַרבייטען אַ 3-4 טעג אין קראַנקען-קאַסע איז ער שפּעטער פערשוואונדען אויף 3-4 טעג, מיט'ן אויסרייד, אַז ער איז קראַנק.

צווישען די געליטענע פון ד"ר שטאַרק'ס אַפערעס זענען אויך די לאָדזער פירמע א.ג.ב. אויף פּעטריקאָווער 80, דער בעאַמטער פון דער קראַנקען-קאַסע ס., וועלכער האָט איהם געבאָרגט 500 זל. און די פירמע יוליוש בראָון אויף פּעטריקאָווער 118, וואו ער האָט גענומען מעדיצינישע אינסטרומענטען פאַר 1400 זל. געבענדיג אַ דרויף סך-הכל אַ הונדערטער. דער שניידער טש. ביי וועמען ער האָט גענומען אַ פוטער פאַר 3000 זל. און שפּעטער עס פערקויפט פאַר 1500 זל.

אַרום און אַרום זאָל לאָדז האָבען געליטען אַ שאָדען פון ד"ר שטאַרק'ס מאַכינאַציעס אויף 200 טויזענד זל.

ד"ר שטאַרק, האַלט מען, געפינט זיך אין פּוילען און די פּאָליציי וועט איהם אַ ליאַדע טאָג אויסגעפינען.

—§—

ציהרונג, וועש און מלבושים פאַר 50 טויזענד זל.

אנכלאַגע פון אַ פערשטאָרבענעם מאַן געגען זיין ווייב פאַר'ן געריכט

(§) נעכטען האָט אין קרייז-געריכט געזאָלט בעטראַכט ווערען דער פּראָצעס געגען רויזע (ראָזאַליאַ) עפּשטיין פון גאַנראָש 2, וועלכע איז אָנגעקלאָגט געוואָרען דורך איהר מאַן, אַז זי האָט ביי איהם צוגענומען צירונג, גאַרדעראָבע און וועש אין ווערט פון 50 טויזענד זל. צוליב דעם, וואָס עפּשטיין איז דערווייל געשטאָרבען, איז דער פּראָצעס אָפּגעלעגט געוואָרען. עס וועלען אַרויסגערופען ווערען אַלס עדות פאַמיליען-מיטגלידער.

הייל-קאַסטען אין „קאַכאַנובקאַ"

פערקלענערט פאַר'ן מאַגיסטראַט

(מ) דער מאַגיסטראַט האָט אויסגעוירקט צו פערקלענערען פון די הייל-קאָסטען פאַר אויסהאַלטען די משוגעים אויף 15 פּראָצענט אין שפּיטאָל „קאָכאַנובקאַ".

—§—

איינבראָך אין אויטאָמאָביל-קלוב

(א) נעכטען אין אָוונט האָבען געניטע קאַסע-ברעכער זיך אַריינגעקריגען אין לאָקאַל פון לאָדזער אויטאָמאָבילען-קלוב (פּיעטריקאָווער נ' 104). דאָרטען אויסגעבראָכען די שופלעדער און קאַסעטקעס. זיי האָפען אָבער גאָרנישט געפונען אויסער 40 זל. אין מזומן און סטעמפּעל-מאַרקען פאַר איינינגע צענדליג זל. פּאָליציי זוכט די איינברעכער.

מיין פריינד דעם ג' פרעזעס פון „נושא-המטה" אין לאָדז
יוסף כזשאַנאָוויטש
צו דער חתונה פון זיין טאָכטער
ווינש איך אַ הערצליכען מזל טוב. בנימין מאַראַקאַ.

מודעה.
עס וויילט יעצט אין אונזער שטאָדט איינער פון די רוסישע רביים
הרה"צ ר' אברהם יהושע העשיל שליט"א
נכד הבעש"ט הקדוש זי"ע ונכד הרה"צ אפּטער רב זי"ע ממעזיבעז, וועלכער איז קוים אַנטלאָפען בֿמס"נ פון רוסלאַנד. דער וואָס וועט איהם בעזוכען און מחזק זיין וועט בעחשי"ת אוודאי געהאָלפען ווערען בכל משאלות לבו לטובה און זכות פון זיינע הייליגע אבות.
ער שטייט איין אויף פראַנציסקאַנער № 41

ס'איז געפונען געוואָרען
אַ פּעקעל מיט האַנדעלס-קאַלקולאַציעס, ווי אויך פערשידענע קאָרעספּאָנדענץ און האַנדעלס-בעשטעלונגען. אָפּצונעהמען געגען סמנים און אָנאָנס-קאָסטען אין אַדמיניסטראַציע פון „לאָדזער טאָגעבלאַט".

אַבאָנירט לעזט דאָס
לאָדזער טאָגעבלאַט

„לינת-הצדק" — לאָדז, — צעגעלניאַנאַ 17.
דער פיזיקאַליש-טעראַפּישער קאַבינעט איז טעגליך טעטיג פון 4-6, 11-1 און געפינט זיך אונטערן אויפזיכט פון אַ דאָקטאָר-ספּעציאַל.
קוואַרץ-לאָמפּ דיאַטערמיע
סאָללוקס עלעקטרישע בעדער

Dr. Wołkowyski
צעגיעלניאַנאַ 4
טעלעפאָן 216-90
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע. אַלפּ-אַרט אַנאַליזע בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַלען.
נעמט אָן פון 9-2, און פון 5-9 אָוונד.
בעזונדער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. med. H. Różaner
צוריקגעקעהרט
ספּעציאַליסט פון הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען מענער-שוואַכע און קינדערלאָזיגקייט
נאַרוטאָוויטשאַ 9, טעל. 98-128
נעמט אָן פון 8-10, 4-8 אָוו. זונטאָג פון 9-0 פריה.

Dr. med. W. Eychner
אַקושער און פרויען-אַרצט
וואוינט איצט
צעגעלניאַנאַ 4 (נעבען קינאָ „טשאַרי"), טעל. 72-134
נעמט אָן פון 4-7.30 און פון 7-8 ייינטנד.

Dr. med. Ludwik Falk
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און געשלעכטס-קראַנק
נאַוראָט 7, טעל. 87-128
נעמט אָן פון 12-1 און פון 5-7

„המרכז העברי" ע"ש ד"ר י. ג. שמחוני רח' פילסודסקי 66. | אולם „המכבי" גדנסקה 40.
היום, ביום החמישי 11-2 ב8.15 שעות בערב תערך
אקדמיה נהדרה מוקדשת לאחד-העם
בפרוגרמה: 1) נאום פתיחה—ה' מ. לימון, 2) הרצאה ד"ר י. פרנקל, 3) רציטציה – פרופ' י. רוזנצווייג, 4) שירים — הגב' קרפובניק.
ע"י הפסנתר—הפרופ' פייבישיס. כל הצברים מוזמנים
ביום א' 14-2—הרצאת הד"ר ח. זורמין על הנושא: „המומנטים הסוציליים בקורות עם ישראל" סמבוננו רח' פילסודסקי 66.

Dr. Niewiażski
ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און מענער-שוואַכע בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען און עלעקטראָ-טעראַפּיע אַנאַליזען.
פאַר דאַמען ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.
אַנדזשעיאַ 5, טעלעפ. 40-159
נעמט אָן פון 8 ביז 11 פריה, און פון 5 ביז 9 אָוו. זונטאָג פון 9 ביז 1 אַ זייגער נאָכמיטאָג.

לאדזער טאגעבלאט

„Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skz. poczt. 16 [illegible]
טעלעפאנען: רעדאקציע 160-57, אדמיניסטראציע 100-47

דער רעדאקטאר נעמט-אן פון 6 ביז 7 אין אווענד
ניט בעשטעלטע מאנוסקריפטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

וואס פלאנט מען ווידער אין ארץ-ישראל

די לעצטע צוויי טעג האבען די יודישע נאציאנאלע קרייזען אין פאריז געהאט א נייע פאניק צוליב די ידיעות, וואס זענען אנגעקומען פון לאנדאן וועגען א וויכטיגען אטענטאט אויף די אזוי שוין אויסגעקעמפטע יודישע רעכט אין ארץ-ישראל. די ידיעות זענען נאך ביז אצינד נישט קלאר און ווערען איבערגעגעבען אין פערשידענע פארמען, וואס זיינען איינע סותר די אנדערע. עס נעהמט נאך א שארפע דעבאטע וועגען דעם, וואס מיינט מען מיט דעם, וואס מען האט זיך דערוואוסט. עס איז א שארפע אבער גענוג מאדנע דעבאטע. איין מאל. די וועלכע האבען די ערשטע זיך דערוואוסט וועגען דעם, ערקלערען, אז עס האנדעלט זיך דא וועגען א פלאן פון די אראבער, וועלכער האט שוין איצט די צושטימונג פון דער רעגירונג. דאס בעדייט, אז די רעגירונג איז שוין מסכים אויף דעם, אז פאלעסטינא און טראנסיארדאניען זאלען פעראייניגט ווערען אונטער איין זעלבסטפערוואלטונג מיט א לעגיסלאטיווען ראט. דערביי זאלען די פאר געזעצליכע געגענדען, וואו יודען בילדען א מעהרהייט, בעשטימט ווערען אלס „יודישע קאנטאנען", וועלכע וועלען אבער אויך זיין אונטערגעווארפען אונטער דער צענטראלער רעגירונג. און אויב די מאנדאט-רעגירונג — ווי מען בעהויפטעט פון די דאזיגע קרייזען — איז שוין מסכים אויף דעם דאזיגען פלאן וועט זי דאך אזהם ממילא, פריהער אדער שפעטער, דורכפיהרען. וואס דאס בעדייט פאר אונז, יודען, איז קלאר און פערשטענדליך. דאס בעדייט, אז עס וועט געמאכט ווערען א סוף צו די פערזענליכע רעכטע און צו דער באלפור-דעקלאראציע און אין באראט וועגען שאפען די יודישע נאציאנאלע היים אין ארץ-ישראל. דאס בעדייט, אז מען וויל אונז צווינגען, אז מיר זאלען נישט קאנען בעטראכטען ארץ-ישראל פאר די יודישע נאציאנאלע היים. נאר מען וועט אונז צווארפען א שמאל בעגרענצטע קאנטאנען-זעלבסטפערוואלטונג אין די געגענדען, וואס ווענען אויסגעבויט און ענטוויקעלט געווארען דורך יודישען שוויים און יודיש בלוט אלס אנערקענונג פאר דעם, וואס מיט אזויפיל קרבנות האבען יודישע יונגע לייט וויסטע, פערווארפענע זאמדען פערוואנדעלט אין בליהענדע געגענדען — וועלכע אונז געגעבען ווערען „קאנטאנען" אין מיר פערלירען די מעגליכקייט ווייטער צו בויען די יודישע נאציאנאלע היים אין ארץ-ישראל, וואס איז גאראנטירט געווארען יודען דורך 52 פעלקער, און וואס ענגלאנד האט זיך פערפליכטעט איז מיטצוהעלפען שאפען.

אויב דאס זאל ווירקליך אזוי זיין — דאן ווערט געמאכט דער שווערסטער אטענטאט אויף אלע יודישע רעכט אין ארץ-ישראל. דאן ווערט אונטערגעגראבען די גאנצע באלפור-דעקלאראציע.

אין אבער פארהאן אנ'אויפקלערונג פון א צווייטער זייט, אז עס האנדעלט זיך נאר וועגען א פאדערונג פון די אראבער, א פאדערונג, ווי אלע געוועהנליכע חוצפה'דיגע פערלאנגען פון די אראבישע רעדעל-פיהרער און אויך נאר א פאדערונג — און ווייניג וואס די אראבישע חוצפה'דיגע פאליטיקער קאנען פערלאנגען. דאס בעדייט נאך ווייט נישט קיין סכנה, כל זמן עס איז נישט פארהאן צו דעם פלאן קיין גינסטיגע שטימונג אין די קרייזען פון דער מאנדאט-רעגירונג.

איצט וועגען אין פאריז דערהאלטען געווארען ידיעות, אז דער גאנצער ענין שטעלט זיך טאקע פאר נאר, ווי אנ'אראבישער ווינש, אז די זאך האט נישט דערגרייכט צו דער מאנדאט-רעגירונג און מען האט זיך מיילוויז בערוהיגט.

אבער עפ"ס איז דאך דא פארט געשעהען. הלואי זאלען די קומענדיגע טעג נישט מביא זיין צו א נייער בעזונדערע [illegible]. ווידער ערוואכט די [illegible] כן נוגע מיר א שטארקען ציטער ידיעות פון ירושלים און פון לונדאן.

פאריז. א. אלפערין.

א 94-יעהריגער לאדזער ייד
געשטארבען אין עפערניי

פון פאריז ווערט געמעלדעט: אין עפערניי, נעבען ריימס, איז געשטארבען דער יודישער סוחר שמעון גאלדבערג, 94 יאהר אלט. דער פערשטארבענער האט געשטאמט פון לאדז. מיט 40 יאהר צוריק האט ער זיך בעזעצט אין דעם שטעטעל עפערניי, זיך דארט דערשלאגען צו א גאנץ פיין פערמעגען און איז געווארען זעהר אנגעזעהן ביי דער דארטיגער פראנצויזישער בעפעלקערונג. ער האט איבערגעלאזען א גרויסע משפחה.

אלע יודען פון שטעטעל און אומגעגענד זענען געקומען צו דער לויה. דער פערשטארבענער איז געבראכט געווארען צו קבורה אויף דעם אלטען בית עולם אין עפערניי. דאס איז דער איינציגער יודישער בית עולם אין דער גאנצער געגענד. דעם פערשטארבענעם האט מספיד געווען דער דארטיגער רב ה' א. שולמאן.

דער שליסעל צום ערפאלג
איז אנ'אנאנס אין
„לאדזער טאגעבלאט"

אפקלאנגען פון דער פוילישער פרעסע

מין. פיעראצקי'ס ציפערן און די ווירקליכקייט

דער קאמוניזם און היטלעריזם ציהען זייער יניקה פון געזעלשאפטליכע שטרעמונגען.- אין פוילען טויט מען אפ דאס געזעלשאפטליכע לעבען. - דער שוואכער אינטערעס צו דער בודזשעט-דעבאטע אין סיים

די גענעראל-דעבאטע איבערן בודזשעט, וועלכע קומט שוין פאר זייט איניגע טעג אין סיים, האט געפונען א גאנץ שוואכען אפקלאנג אין לאנד. אפילו די פרעסע ווידמעט פערהעלטנישמעסיג ווייניג פלאץ און אויפמערקזאמקייט די בודזשעט-דעבאטע.

בלויז די רעדע פון אינערן-מיניסטער פיעראצקי האט ארויסגערופען א געוויסע פעראינטערעסירונג צוליב די פראגען, וועלכע זענען אין איהר בעריהרט געווארען: דאס מינדערהייטען-פראבלעם. צי זיין פוילען א פאליציי-אישע מלוכה, ווי די אפאזיציע טענה'ט א. ד. ג.

די „גאזעטא ווארשאווסקא" רעאגירט אזוי אויף די רעדע פון אינערן-מיניסטער:

„מעגליך, אז די ציפערן, וועלכע זענען געבראכט געווארען דורך ה' פיעראצקי, זענען גענויע, זיינע ארגומענטען וועגען א פאליצייאישער מלוכה ענטשפרעכען די פרינציפען פון פארמעלער לאגיק, אבער דאס אלץ האט נישט קיין שייכות מיט דער פוילישער ווירקליכקייט. עס איז אנ'אלגעמיין בעוואוסטע זאך, אז די רעגירונג שטרעבט סיסטעמאטיש און קאנסעקווענט דערצו, אז אלע אינסטיטוציעס און געזעלשאפטליכע ארגאניזאציעס זאלען זיין אפהענגיג אין איהר, און אויב מ'קען דאס נישט מאכען — פערניכטעט מען. דאס קען מען פעסטשטעלען אין געביטען: זעלבסטפערוואלטונג, אוניווערזיטעטען, אדוואקאטען-קאמערן, בילדונגס-אינסטיטוציעס, פראפעסיאנעלע ארגאניזאציעס. די דאזיגע טענדענץ און די פאליטיק איז א פועל-יוצא פון דער נאטור פון רעזשים וואס הערשט ביי אונז. דאס פיהרט צו פאטאלע פאלגען. ווייל די רעגירונגען בייטען זיך, דאס פאלק בלייבט.

„די פאלגען פון אזא פאליטיק זענען נאך ערגער דערפאר, וואס אין גאנץ איירופא דערגעהן צו דער מאכט מענשען אין לאגערן, וואס שטיצען זיך אויף לעבעדיגע און טיפע געזעלשאפטליכע בעוועגונגען. וואספערע בעציהונג מיר זאלען נישט האבען צו די בעוועגונגען ביי אונזערע שכנים — צום היטלעריזם און קאמוניזם — ציהען די זייער יניקה פון די דאזיגע געזעלשאפטליכע שטרעמונגען. דאס צושטערען די געזעלשאפטליכע כוחות מוז דערפיהרען צו דער אפשוואכונג פון פאלק און מלוכה. ווי אזוי וועלען מיר קענען נאכיאגען די טריט פון אונזערע שכנים, אויב פוילען וועט זיין איינערליך צושלאגען, אויב פוילען וועט אנגעפיהרט ווערען דורך דער אדמיניסטראציע?

„דער איצטיגער רעזשים קען אונטערנעהמען א פראבע צו נארמאליזירען די בעציהונגען. ער האט דאך א פארמעלע מעהרהייט אין סיים. ער איז אבער נישט בכח צו ענדערן די פאקטען, אז ער שטיצט זיך נישט אויף קיין בעשטימטער אידעאלאגיע, אז ער האט נישט קיין יסודות אין געזעלשאפטליכען שטראם. דער קערן פון איצטיגען רעזשים האט זיין יסוד אין צוטרוי צו א פערזאן, און אזא בעשיצניש, ווי דער אונפארטייאישער בלאק איז א ריין מעכאניש בעשעפעניש".

די איבריגע פוילישע צייטונגען פערנעהמען זיך מיט דער ענטוואפנונגס-קאנפערענץ, מיט די געשעהענישן אויפן ווייטען מזרח, מיט די קאמפאניע צו די פרעזידענט-וואהלען אין דייטשלאנד, מיט ליטא'ס שפיצעל אין מעמעל, אבער נישט מיט אינערליכע ענינים, אקוראט אזוי ווי ס'וואלט באמת געווען ביי אונז אלץ וואויל און גוט, און עס איז נישטא וועגען וואס צו רעדען, אויף וואס צו רעאגירען.

צי וועט סער הערבערט סעמיועל אפטרעטען פון דער רעגירונג?

לאנדאן. (יטא) די ענגלישע פרעסע פערנעמט זיך נאך אלץ מיט דער נייער לאגע, וואס האט זיך געשאפען פאר סער הערבערט סעמיועל אין דער רעגירונג נאכ'ן אפשאפען די פרייהאנדעל.

דער פאליטישער רעדאקטאר פון אבענדבלאט „אבסערווער" מר. גארווין שרייבט, אז די אפאזיציע פון די קאנסערוואטיסטען געגען סער הערבערט סעמיועל ווערט אפגעשוואכט צוליב דער געפאהר פון שפאלטען דעם קאבינעט. סער הערבערט סעמיועל, שרייבט מר. גארווין, האט געהאט דאס פארמעלע רעכט ארויסצוזאגען זיין שטאנדפונקט אין דער פראגע וועגען האנדעלס-פרייהייט.

אין א רעדע, וואס ה' הערבערט סעמיועל האט געהאלטען אויף דעם יעהרליכען צוזאמענפאהר פון דער ליבעראלער פארטיי אין סאוטפארט האט ער ערקלערט, אז ארייננטרעטענדיג אין דער רעגירונג, האבען די ליבעראלען בעקומען די פרייהייט פון רעדען און שטימען לויט זייערע איבערצייגונגען. דערביי האט ער אויך איבערגעגעבען, אז ער האט זיך געוואלט אנגעבען אין דימיסיע, נאר די רעגירונגס-מעהרהייט האט איהם בעוואויגען דערפון זיך אפצוהאלטען.

איניגע קאנסערוואטיווע צייטונגען האלטען אבער דאך די שטעלונג פון סער הערבערט סעמיועל אין דער רעגירונג אלס א נישט-זיכערע און זיי זעהען פאר, אז ער וועט פון דער רעגירונג ארויסטרעטען.

יאפאן און דער קריג אין מאנדזשוריען

אמאל און היינט.-דאס קאפיטאליסטישע לאנד.- סאציאלע געגענזאצען.- ארייטער-עלענד. - יאפאנער „טייאים".-די איבער-בעפעלקערונג.- נישטא וואוהין צו עמיגרירען.- מאנדזשוריע.

פון ישעיה אונגער

עס איז מערקווירדיג, אז אין דעם „מאדערנעם יאפאן" הערשען נאך סאציאלע געגענזאצען און קלאסען-אונטערשידען, וואס האבען גארנישט צו טון מיט דער „קאפיטאליסטישער ארדנונג". דאס נעמט זיך שוין נישט פון דער „אייראפעאישער ציוויליזאציע", נאר פון געוויסע פאראורטיילען, וועלכע האבען זיך איינגעווארצעלט אין משך פון הונדערטער יאהרען. דאס איז א ירושה פון פערצייטענס. צו דעם דאזיגען מין „קלאסען-געגענזאצען" געהערט בעזונדערס די אונבעגרייפליכע בעציהונגען צו די אזוי גערופענע „עטאס". אויף יאפאניש הייסט דאס ווארט „עטא": אומריין, שמוציג. דערפון איז שוין צו פערשטעהן מיט וואס פאר א „געזעלשאפטליכע" ערשיינונג" מיר האבען דא צו טון.

די „עטאס" זענען א קאסטע פאר זיך, א בעזונדערער קלאס מענשען, וועלכע געהערען צו די ארויסגעשטויסענע פון דער געזעלשאפט, צו די סאמע פעראכטעטע און ערנידריגסטע. דאס זענען „טמאים", צו וועלכע מען טאר זיך נישט צורירהען. אנ'ארט „פאריאס" ווי אין אינדיען אדער אין געוויסע אנדערע אזיאטישע לענדער. קיינער האט נישט מיט זיי קיין מגע ומשא. קיינער איז זיך נישט מתחתן מיט זיי, מען מיידעט זיי אוים אומעטום, מען אנטלויפט און מען ווייזט פון זיי ווי פון מצורעים אדער פערפעסטעטע.

פארהאן אין יאפאן דריי מיליאן „עטאס", זיי לעבען דאס רוב אין די דערפער אדער אין קליינע שטעטלעך אין בעזונדערע געטאס, סעפארירט און איזאלירט פון דער איבריגער בעפעלקערונג. זיי וואוינען א סך ריינער און שעהנער ווי די אנדערע, די „ריינע". מעהרסטענטייל זענען זיי האנדווערקער. עס זענען אבער אויך פאראן צווישען זיי פערמעגליכע און זאגאר רייכע סוחרים און אונטערנעמער. זיי הייראטען נאר צווישען זיך, ווייל קיין שום יאפאנער וועט נישט בעגעהן אזא „געמיינהייט" און זיך משדך זיין מיט איינעם פון די דאזיגע „טמאים".

„עטא" איז א זידעל-ווארט אין יאפאן. א שווערע בעליידיגונג. עס איז א געפאהר צו זאגען א יאפאנער: „די ביסט א עטא". עס טרעפט נישט זעלטען, אז צוליב אזא בעליידיגונג ברעכען אוים בלוטיגע קאמפען, אמת'ע שלאכטען, נישט נאר צווישען די איינוואוינער פון איין דארף, נאר אויך צווישען גאנצע דערפער. די דאזיגע שלעגערייען וועלכע געדויערן אפטמאל וואכען לאנג, פערשאפען דער יאפאנישער רעגירונג נישט ווייניג אומאנגענעמליכקייטען.

מיט וואס האבען די „עטאס" חוטא געווען? פאר וואס האט מען זיי נאך אזוי ווי אלטע צייטען ארויסגעווארפען און א חרם? דערפאר, ווייל מיט הונדערטער יאהרען צוריק זענען די דאזיגע יאפאנער, וועלכע הייסען היינט „עטאס", געווען גארבערס, קצבים, שוסטער'ס און לעדער-ארבעטער. זיי פלעגען אליין „שחטן" די בהמות און חיות, אראפשינדען פון זיי די הויט און אויסארבעטען דערפון שיך, הענטשקעס און אנדערע לעדער-זאכען. לויט די געבאטען פון דער בודיסטישער רעליגיע איז אבער דאס הרגענען חיות און אראפנעמען פון זיי די פעל א מיאוס'ע, אומריינע און אומעהרליכע פראפעסיע. און דערפאר האט מען זיי „מחרים" געווען.

נישט איין מאל איז מען שוין אין יאפאן ארויסגעטרעטען געגען דעם הימעל-שרייענדיגען אומרעכט, וואס מען טוט אן די דאזיגע אומשולדיגע מענשען. [illegible] פון יאפאנישען פאלק. סאי דאך היינט אין יאפאן יעדער איינציגער זיין א גארבער, א קצב, אדער א שוסטער און מען וועט איהם דערפאר נישט אויסווארפען [illegible], אבער די רעגירונג און די געזעלשאפט זענען מאכטלאז געגען די פאראורטיילען, וואס האבען זיך טיף איינגעווארצעלט אין דעם געמיט פון פאלק.

די „עטאס" זענען פעראייניגט אין אנ'ארגאניזאציע, וואס רופט זיך „סוי-הייסיא" (אויסגלייך = גלייכשטעלונג). איהר ציל איז „אויסגלייכען" די „עטאס" מיט אלע אנדערע בירגער פון לאנד און צו פערשאפען זיי [illegible] די „ריינע" [illegible] (אזוי רופט מען ווי היינט מיוחסים) און אויך א שינוי'י ער נאמען, וואס בעליידיגט נישט דאס געפיהל, ווי „עטא" (שמוציגער, טמא).

עס איז אינטערעסאנט: אין יאפאן איז פארהאן א דארף, וואו די גאנצע בעפעלקערונג געהערט אויך צו די „פערשטויסענע" צו די סאמע פעראכטעטע פון לאנד, דערפאר, ווייל אנ'איינוואוינער פונם דאזיגען דארף האט אמאל, בעת א בירגער-קריג, פעראטען דעם יאפאנישען קייזער. [illegible] זיין געגנער. דעם גענעראל אשיקאגא, דאס ארט, וואו דאס קייזערליכע מיליטער האט זיך בעהאלטען.

דאס „מאדערנע יאפאן", ווי מען זעהט, ליגט אלזא דאך אין אזיען....

די רעטונגס-ארבייט ביים אונטערוואסער-שיף „מ. 2"

א בילד פון רעטונגס-[illegible]

די גאנצע וועלט האלט אין איין איינשפארען
אפילו די קעניגליכע הויפען מוזען איצא שפארען

אין דער לאנדאנער פרעסע האבען זיך בעוויזען אינטערעסאנטע פרטים וועגען דער איינשפארונגס-קאמפאניע, וואס ווערט געפיהרט איצט אויף די הויפען פון די נאך איבערגעבליבענע מאנארכען. דער קריזיס, ווייזט אויס, האט שוין דערגרייכט צו די גאר „הויכע ספערען".

דער ענגלישער קעניג שפארט

ביז סעפטעמבער פאריגען יאהר, האט די ציווילע ליסטע פון קעניג געארג בעטראגען 15 מיליאן זלאטעס יעהרליך. אין דעמאלט אן אבער זענען זיינע איינקונפטע געווארען שטארק קלענער, אויף זיינע פערזענליכע אויסגאבען ניט דער קעניג אויס נישט מעהר ווי 80 טויזענט זלאטעס א יאהר. אויך די אויסגאבען אויף אויסצוהאלטען דעם הויף, רעפרעזענטאנץ-אויסגאבען א.א.וו. זענען שטארק רעדוצירט געווארען.

די באנקעטען, קעניגליכע אויפנאהמעס און פייערליכקייטען לכבוד הויכשטעלטע געסט זענען בעגרעניצט ביז נאר.

קעניג געארג האט זיין שפאר-אקציע אזוי ווייט דערפיהרט, אז ער האט שוין טייל פון זיינע קעניגליכע שלעסער פערקויפט. אויך האט ער פערקויפט טייל פערד פון זיין בעריהמטער סטאל. דאזיגען איז קיין איינציגער פון די קעניגליכע דינער און אנגעשטעלטע נישט אפגעזאגט געווארען פון זייערע פאסטענס.

אויפ'ן איטאליענישען הויף

הגם דער איטאליענישער קעניג איז דער רייכסטער בירגער אין זיין לאנד און ווערט בכלל פערעכענט אלס איינער פון די רייכסטע מענשען אויף דער וועלט, האט ער זיך אויך אנגעשלאסען צו דער אפשפארונגס-אקציע, וועלכע עס האט אנגעהויבען צו פראקלאמירען מוסאליני. די קעניגליכע ליסטע בעטרעפט איינגאנצען פינף מיליאן זל., א חוץ זיינע פריוואטע הכנסות פון די קעניגליכע גיטער. פונדעסטוועגען לעבט דאס קעניגליכע פאר זעהר שפארזאם און זייערע אפשפארונגען בעטרעפען שוין ריזיגע סומעס.

ווי אזוי שפארט דער בעלגישער קעניג?

דער בעלגישער קעניג האט עטליכע מאל פארגעלייגט, מען זאל איהם רעדוצירען די ציוויל-ליסטע, וואס בעטרעפט 11 מיליאן זל. יעהרליך, אבער דער מיניסטעראראט האט דאך בעשלאסען איהם נישט צו פערקלענערן זיינע הכנסות. דעריבער האט קעניג אלבערט בעשלאסען אויף אייגענער האנט צו מאכען אפשפארונגען. ער האט אפגעשאפט אלע פארגעשריבענע אויפנאהמעס און פערוויילונגען. אפילו דער גרויסער יעהרליכער קעניגליכער באל, וואס קומט שטענדיג פאר אין דעקעמבער, וועט היי-יאהר אפגעשאפט ווערען צוליב אפשפארונגס-טעמים. דער גרעסטער טייל פון זיינע אפשפארונגען געהט לטובת די נויט-ליידענדיגע און וואוילטעטיגע אינסטיטוציעס. אליין פיהרט דער קעניג זעהר א בעשיידענעם לעבען.

די אפשפארונגען פון רומענישען קעניג קאראל

דער רומענישער מלך איז א מוסטערהאפטער בירגער פון זיין לאנד. צוזאמען מיט אלע בעאמטע האט ער אויך זיין „געהאלט" פערקלענערט אויף צוואנציג פראצענט און זיין ליסטע בעטרעפט איצט „נישט מעהר", ווי אנדערטהאלבען מיליאן זל. יעהרליך. פריוואט איז ער אבער זעהר א רייכער מאן און זיינע הכנסות פון די גיטער ברענגען איהם אריין גרויסע ריווחים.

אין בולגאריע

די בולגארישע דינאסטיע געהערט צו די „ארימסטע" אין איירופא. די „פענסיע" פון קעניג באריס בעטרעפט ניט מעהר ווי 180 טויזענט זל. א יאהר. פונדעסטוועגען האט ער ארויסגעוויזען זיין גוטען ווילען און געהייסען רעדוצירען זיין ציווילע ליסטע אויף 120 טויזענט זל. דערבײ דארף מען וויסען, אז דאס אין די איינציגע הכנסה זיינע, מחמת קעניג באריס בעזיצט נישט קיין שום פריוואט-פערמעגען און האט נישט קיין שום „זייטיגע" פערדינסטען. אויך די קעניגין און די פרינצעסינס האבען שטארק רעדוצירט זייערע געהאלטען. א פרינצעסין בעקומט איצט קוים 4200 זל. א יאהר. און איז ממש נישט אומשטאנד זיך צו ערלויבען אויף א שענערן טואלעט. מען זעהט טאקע נישט די פרינצעסינס טראגען קיין פאריזער מאדעלען און מעהרסטענטייל געהען זיי אנגעטאן אין בעשיידענע קליידער פון היימישער אויסארבייטונג. היי-יאהר זענען אפגעשאפט געווארען אלע אפיציעלע בעלער - אויפנאהמעס און פייערליכקייטען.

אין יוגאסלאוויען

די ציווילע ליסטע פון קעניג אלעקסאנדער בעטרעפט דריי מיליאן זל. יעהרליך. איצט ווערט אויסגעארבייט א פראיעקט ביי דער רעגירונג איהם צו פערקלענערן די ליסטע. דערווייל האט מען דעם קעניג די פענסיע נאך נישט רעדוצירט, ווייל ער האט זיך בעקלאגט, אז זיינע פריוואטע הכנסות פון די גיטער האבען זיך געוואלטיג פערקלענערט. אויך דא האט מען ווי אין בולגאריען רעדוצירט די שכירות פון די הויף-אנגעשטעלטע אויף 10 פראצענט.

די אפשפארונגס-אקציע פון די קעניגען פון שוועדען, דענעמארק און נארוועגען

אויך די מלכים פון צפון-איירופא האבען שטארק רעדוצירט זייערע ציווילע ליסטעס. דער שוועדישער קעניג גוסטאוו, דער דענישער קריסטיאן און נארוועגישער האקאן פיהרען זעהר א בעשיידענעם לעבען; אזוי ווייט, אז קעניג קריסטיאן האט בעשלאסען היי-יאהר צוליב שפארזאמקייטס - טעמים נישט צו פאהרען אויף דער ריוויערא און דאס געלט פערווענדען פאר נויטבעדערפטיגע

לאדז | 11. פעבר. 1932 | זון אויפגאנג 7.37 | זון אונטערגאנג 4.00 | דאנערשט. ד' אדר תרצ"ב | פ' משפטים

טאג-כראניק

20 גראד פראסט!

די פרעסט אין לאדז ווערן וואס אמאל שטארקער. נעכטען 8 פריה האט דער טערמאמעטער געוויזען 20 גראד אונטער נול. פארנאכט איז געווען 17 גראד. שפעט אין אוונד איז דער פראסט ווידער געווארען שטארקער. אזא נידריגע טעמפעראטור איז נאך היי-יעהריגען ווינטער נישט געווען.

טון די גרויסע פרעסט פלאצען די גאז-רערען.

אין פיל שולען האבען נעכטען אויסגעפעהלט אסך קינדער, וואס האבען נישט גענוג ווארימע מלבושים.

אפטייקען און קינאס

וויכטיגע פעראָרדנונג פון אינערן-מיניסטעריום

(§) די וואיעוואודזטווע האט בעקומען א צירקולאר פון אינערן-מיניסטעריום, אז אין אלע קינא'ס אין לאדזער וואיעוואודזטווע מוזען זיך געפונען אפטייקען.

נאכט-קאנטראלעס

אין די בעקעריייען

(מ) פון 1. פעברואר איז טעטיג א סאניטאר-קאמיטע ביים מאגיסטראט, וואס פיהרט דורך נאכט-קאנטראלעס אין די בעקערייען, כדי אפצוהיטען זייער סאניטארען מצב.

דראשקאזש בעשטראפט

פאר איבערפיהרען א גנבה

(§) אין סעפטעמבער פון פאריגען יאהר האט מען פון מינעס'עס געוועלב אויף וואלעארסקא 1 ארויסגעגנבעט 2 זעק טיי און אנדערע ארטיקלען פאר 1000 זל.

עס איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז די געגנבעטע סחורות האט איבערגעפיהרט אין פעסע וויינציגער'ס וואוינונג דער דראשקאזש מענדיל וואלקאוויטש. נעכטען זענען ביידע געשטאנען פאר'ן געריכט. וואלקאוויטש האט בעקומען 3 חדשים תפיסה און וויינציגער 3 חדשים תפיסה.

1 יאהר תפיסה

פאר א איינבראך

(א) דאס שטאדטישע געריכט האט פערמשפט אויף 1 יאהר תפיסה דעם 21 יעהריגען וולאדיסלאוו שימטשאק פאר אויספיהרען א איינבראך אין דער מעכאנישער וועבעריי פון מ. צעפעלד (קאפערניקא 55).

פארוואס קען ניט קומען צו א פעראייניגונג ביי די יוד. האנדווערקער?

פארטייאישקייט אויפ'ן 1-טען ארט, — האנדווערקער אינטערעסען אויפ'ן 2-טען ארט, — 40 פראצענט פון בודזשעט פון דער האנדווערקער-קאמער דעקען די יודען-געניסען, געניסען זיי קוים 2 פראצענט. — פאר א לוסטראציע פון די האנדווערקער-ווארשטאטען. — דער אויבער-ראט קען ניט ווערן לעגאליזירט. "ארט"-פארשטעהער ארויסגעטרעטען פון אויבער-ראט

גרויסע און שטורמישע צעכן-פארזאמלונג אין לאקאל פון "ארט"

(ל. ר.) א פנים, אז ס'איז נישט בעשערט צו האבען אין לאדז א פעראייניגטען יודישען האנדווערקערטום. די מאנטאג'דיגע פערזאמלונג פון פלענום פון אויבער-ראט האט עס ווידער שוין צום וויפילטען מאל בעשטעטיגט, אז די קליינליכע פארטיי-אינטערעסען שטעהען ביי אונזערע האנדווערקער-פיהרער העכער. ווי די שווערע פערצווייפעלטע לאגע פון יודישען האנדווערקער. אין צום שבת מוז געזאגט ווערען, אז די פארשטעהער פון פאלודניאווא 4, זיי, ביי וועמען ס'איז דא אין אונזערע מאמענט דער רוב מנין ובנין פון לאדזער יודישען האנדווערקערטום, ביי וועמען ס'געפינען זיך 14 צעכען און קארפאראציעס. זיי וואס האבען די מעהרהייט אפילו אין אויבער-ראט, זיי האבען געגעבען דעם ערשטען סיגנאל צו שלום און אחדות. זיי האבען ערקלערט:

— רופט'ס ארויף צו אונז, מיר געבען אונבער דעם אויבער-ראט די גאנצע פיהרונג. די בוז-אינצטיגע פערוואלטונג פון פאלודניאווא 4 איז גרייט צו ברענגען דעם גרעסטען קרבן — דימיסיאנירען לטובת דעם פרעזידיום פון אויבער-ראט, און זאלען מיר פון איצט אן מיט געמיינזאמע כחות קעמפען פאר א בעסערען מארגען.

ליידער איז דאס געבליבען א "קול קורא במדבר". די פערזאמלונג איז געשלאסען געווארען, נישט אנגענומענדיג קיין שום רעזאלוציע.

* * *

די זיצונג עפענט דער פרעזעס ה' קאזשומיערסקי, וועלכער גיט קודם כל אפ א בעריכט פון דער האנדווערקער-קאמער. די צעכען האבען בעקומען פון האנדווערקער-קאמער א פארשלאג צוצוטיילען קאנדידאטען צו די לוסטראציע-קאמיסיעס. די טעג וועלען אויך די צעכען בעקומען צוגעשיקט צו בעשטימען מיטגלידער און די עקזאמענירונגס-קאמיסיע. דער קאמף, וואס די יודישע ראטמענער האבען געהאט בעם אדורכפיהרען

יודען אין די עקזאמינירונגס-קאמיסיעס

איז צו בעזעטצונגען פון דארט די אנטיסעמיטען, איז געווען זעהר א שווערער.

דאן בעריהרט דער רעדנער די פראגע וועגען די לוסטראציעס אין די האנדווערקער-ווארשטאטען וואס וועלען ווערען אדורכגעפיהרט די טעג אין לאדז (אויף דער פראווינץ שפעטער). דער רעגולאמין פון די לוסטראציעס איז זעהר א גינסטיגער. דער צוזאמענשטעל פון דער

לוסטראציע קאמיסיע

וועט זיין א געמישטער. ביים אויסארבייטען דעם רעגולאמין פון די לוסטראציעס זענען אריין 2 יודישע ראטמענער — וויצע-פרעזידענט קאזשומיערסקי און ראטמאן סענדראווסקי.

דער רעגולאמין פון דער לוסטראציע-קאמיסיע ווערט אדורכגעלייענט און ווערט גענומען צו קענטניש.

ראטמאן סענדראווסקי רעפערירט דעם בודזשעט פון דער האנדווערקער-קאמער. אויף דער זייט פון הכנסות 100.000 זל. פון פאטענטען, 40.750 זל. פון דרוק-זאכען פון די עקזאמענס.

הוצאות: גאזשע פון דירעקטאר — 18.000 זל. יעהרליך, פערסאנאל — 53.400 זל., רעפרעזענטאציע-אויסגאבען — 7000 זל., פענסיעס פאר די מיטגלידער פון די עקזאמינאציע-קאמיסיעס — 30.000 זל., 16.000 זל. — אויף רעפרעזענטאציע-הוצאות פאר דער "ראדא איזב", 10.000 זל — פאר פאר-האנדווערקער-שולען. און אלגעמיין גלייכט זיך אויס די הוצאה און הכנסה אויף א סומע פון 229,100 זל. דער עודף פון בודזשעט בעטרעפט 14.000 זל. אין דער קאסע געפינט זיך איצט 87.000 זל.

פרעזעס קאזשומיערסקי רעדט ארום איינציגע פאזיציעס פון בודזשעט, ריפט אלעמען זיך נישט צו לאזען אנרעדען פון די קריסטליכע האנדווערקער, וועלכע לויפען ארום אין די צעכען און אונטערדען די יודען אויפצוהויבען א קאמף געגען בודזשעט. מען דארף אויסקעמפען

40 פראצ., וואס עס קומט די יודען פון די 10.000 זל.

פאר פאך-שולען.

דאזער גלאטמאן קריטיקירט און שאצט אפ ווערטער דעם בודזשעט. 53.000 זל. געהען אוועק פאר'ן פערסאנאל, וויפיל יודען געניסען דערפון?

קוים 3 יודישע אנגעשטעלטע געפינען זיך אין דער האנדווערקער-קאמער

מיר, יודישע האנדווערקער, וואס געבען 40 פראצענט פון בודזשעט, אין אפשר גאר גאנצע 80 פראצ., מחמת די סומע פון 86.000 זל., וואס קומט אריין פון די עקזאמענס, איז דאך אלין פון יודישען האנדווערקער, מחמת דער קריסטליכער האט נאך מיט יאהרען צוריק געזעהען, אז ער זאל האבען די מייסטער-קארטע. וואו זענען אונזערע 40 פראצ., וואס מיר דארפען על פי יושר צוריק בעקומען פון בודזשעט? וואו זענען די אלע שעהנע הבטחות, וואס מ'האט אונז צוגעזאגט ביי די וואהלען צו דער האנדווערקער-קאמער? מיר האבען דעם פילסטען פערטרויען צו אונזערע יודישע ראטמענער. מיר ווייסען טאקי, אז זיי האבען דארט אדורכצופיהרען א זעהר שווערען קאמף. דאס אלין פערענטפערט אבער נישט דעם נומערוס-נולוס, וואס ווערט אין דער האנדווערקער-קאמער אנגעווענדעט.

פרעזעס קאזשומיערסקי פערענטפערט די שטעלונג פון די יודישע ראטמענער. דערפיר מאכט דער רעדנער פאלגענדע רעזאלוציע: ס'איז מעהר ווי זיכער, אז אין דער האנדווערקער-קאמער וועט קומען

א צוזאגנג-פערוואלטונג

און אויב ביז איצט זענען איינציגע סימען אנגעזאפען געווארען, וועט דעמאלט דער נאנצער בודזשעט דיקטירט ווערען פון אויבען...

נאכדעם ווערט פארגעלייענט א בריף פון לאדזער געזעלשאפט "ארט", וועלכע מעלדעט, אז היות די אויפגאבע פון "ארט" קאן נישט זיין אנצופיהרען מיט די האנדווערקער-אנגעלעגענהייטען, גאר בלויז די אינזיאטיוו ביים שאפען די גוטיגע האנדווערקער-ארגאנען א.א.ז. האלט זי דעריבער פאר נישט נויטיג די דירעקטע מיטארבייט פון

די "ארט"-פארטרעטער אין אויבער-ראט

און ווינשט דעם אויבער-ראט פיל ערפאלג און זיין ווייטערדיגער טעטיגקייט.

פרעזעס קאזשומיערסקי ערקלערט, אז דער אויבער-ראט קאן קיין לעגאליזאציע נישט קריגען, העסטענס קאן ער קריגען אנ'ערלויבניש אלס "קלוב ראדצי". קיין לאקאל, וואו זיך צוזאמצוקומען, האבען מיר שוין איצט אויך נישט. ער שטעלט פאלגענדע רעזאלוציע: ארער מיר נעהען אונבער די קעפ פון די עקזיסטירענדע צענטראלעס, אדער — ליקווידאציע.

ה' הערשקאוויטש זאגט זיך ארויס פאר ארינבערנעהן אויף פאלודניאווא 4.

ה' גלאטמאן זאגט זיך ארויס קעגען ארויפגעהן אויף פאלודניאווא 4. דעם לאקאל — זאגט דער רעדנער — קאנען מיר אונבערנעמען, אבער דעמאלט מוז זיך אלין דארט פריהער אויפלעזען.

ה' ליבערמאן זאגט זיך ארויס פאר פאלודניאווא 4. מאדוכען, ווי אזוי די זאך דורכצופיהרען, וועלען מיר שוין געפינען.

און דער דיסקוסיע בעטייליגען זיך נאך די ה"ה: מארדכעוויטש, אדעדבערג וואלדנער, לעווקאוויטש, הירוויטש, בארטמאן, הערשקאוויטש, קאפעלושניק, גלאטמאן און קאזשומיערסקי.

היות ס'זענען ארויסגעטראגען געווארען איינציגע רעזאלוציעס און צו קיין טאלק האט מען נישט געקאנט קומען, שליסט ראטמאן סענדראווסקי די פערזאמלונג.

די נשמה פון שפייזען איז דער געשמאק, די נשמה פון געשמאק איז צוקער.

א ביסעל צוקער, וואס מען גיט צו ביים קאכען כמעט פון אלע שפייזען, יארזינעס, גרינעם-גראשעק, ארבעס, מייערען, שפינאק, קאלאפיארע, קארטאפעל, ריבען, קויט און פאמידארען, צו פלייש מאכלים, פיש, קליסקעלעך, קאשעס, זופען פון פערשידענע גריצען ווי אויך אנדערע זופען גיט צו אלע פון די דאזיגע שפייזען דעם אמת'ן געשמאק און פערגרעסערט זעהר זייער ערנעהרונגס-ווערט.

די בעסטע צוגאב איז —

א ביסעלע זאלץ — א ביסעלע צוקער

מאגיסטראט-לאווניקעס קוק און איזדעבסקי אפגעשטעלט אין זייער טעטיגקייט

געגען זיי ווערט פערפיהרט א געריכטליכע אויספארשונג

(§) נעכטען האט די וואיעוואודזטווא צוגעשיקט א בריף צום שטאט-פרעזידענט זשעמיענצקי, אין וועלכען עס ווערט מיטגעטיילט, אז געגען די לאווניקעס קוק און איזדעבסקי ווערט געפירט א געריכטליכע אויספארשונג און צוליב דעם מוזען זיי תיכף אפגעשטעלט ווערען און זייער אמטליכער טעטיגקייט, און הסכם מיט'ן דעקרעט פון די זעלבסט פערוואלטונגען.

אין שייכות דערמיט האט דער שטאט פרעזידענט צוגעשיקט א בריף צו די דערמאנטע לאווניקעס, אין וועלכען עס ווערט זיי מיטגעטיילט וועגען דער פעראָרדנונג. נעכטען האבען זיי שוין טאקי נישט אמטירט.

8 חדשים תפיסה

פאר קלעבען קאמוניסטישע פלאקאטען

(§) מענדיל ווייסמאן איז נעכטען פערמשפט געווארען אויף 8 חדשים תפיסה פאר פונאנדערקלעבען קאמוניסטישע פלאקאטען.

לאדז אויף צוזאמענפאהר פון די האנדעלס-קאמערן

(§) היינט פאהרט ארויס קיין ווארשא אויפ'ן צוזאמענפאהר פון די האנדעלס-קאמערן א דעלעגאציע פון דער היגער האנדעלס-קאמער.

אויפ'ן צוזאמענפאהר וועט צווישען אנדערען בעהאנדעלט ווערען די פראגע וועגען פערגרעסערן די קאנסומציע פון פוילישע אויסארבייטונגען.

—§—

דער שפיאנאזש אין דער דייטשער ארמעע בעת'ן איירופעאישען קריג

איינע פון די גרעסטע בעלגישע שפיאנקעס קריגט פון דייטשען קרוינפרינץ דעם גרעסטען מעדאל פאר פאטערלאנד-דינסט... — קנאקהערט שפירט אויס, ווען קייזער ווילהעלם דארף קומען, דורכ'ן פאלקאווניק, וועלכער וויל מיט איהר א לעבן טון. — דורך א קליינעם פעהלער ווערט דער קייזער געראטעוועט פון די בעלגישע עראפלאנען און באמבעס. וואס די זעלבע שפיאנקע האט אנגעשיקט.

II.

און ער האט דאס געטהאן, ווי ער האט צוגעזאגט. אויפ'ן אנדערן טאג האט א זעלנער געבראכט רייזע-פאפירען פאר דער טרייער "דטשע", וואס האט בעקומען פון קרוינפרינץ אליין אן "אייזערנעם קראנץ" פאר איהרע פערדינסטען לטובת דעם פאטערלאנד; די קראנקען-שוועסטער איז באלד צוריק געפאהרען, איבערלאזענדיג א מעלדונג דער הויפט-אגענטור פון ארט, אן אלטע פרוי "וואס האט גיכער אויסגעזעהן צו זיין א בעטלערין", אז זי זאל זאכשיקען א מענשען, וועלכער זאל איבערנעהמען די בעקומענע ידיעה... דער מאמע האט זי נישט געמעלדען, אז זי פאהרט קיין ברוסעל, כאטש זי איז געווען א שותפ'טע אין דער שפיאנאזש... אבער, זאל די מאמע ... אויף וואס פאר א געשעהען זיך גרייט איבערצו...

ידיעות פאר בעלגיען...

נאר, נישט אלץ קומט אן אזוי לייכט, ווי מען ווינשט זיך. אויך מיט'ן פולקאווניק איז דאס נישט אזוי געגאנגען. אז קנאקערט איז געקומען קיין ברוסעל, האט מען איהר, אויף דעם פולקאווניק'ס דאקומענט, אוועקגעפיהרט אין איינעם פון די רייכסטע האטעלען, וואו אלץ האט געשמעקט מיט לוקסוס און זאטקייט, דארט איז זי געבליבען אפגעזונדערט פון אלעמען, ביז דער פולקאווניק איז אנגעקומען, ווארום זי האט נישט בעמערקט ארום זיך קיין שום פערזאן, וואס זאל איהר האבען געקומען צו הילף אין שליחות פון דער בעלגישער שפיאנאזש-פאליציי. זי איז דערפאר געבליבען צוטומעלט, זייענדיג אין גרויס צייפעל, אויב עס וועט איהר עפעס געראטען צו ברענגען אנ'ענדערונג אין פארגעקומען מיט'ן ארויפקומען פון פולקאווניק. ער האט זיך געהאלטען זעהר קארעקט, האטעל, ווייזט אויס. נישט געפעלען געווארען, און ער האט פארגעשלאגען זיך איבערצוציהען אין אן אנדערן. אבער דער שפיאנקע און דער פלאן גראד נישט איינגעגאנגען, ווייל טאקע דערפאר, וואס ס'איז פאר איהם נישט געווען איבעריג בעקוועהם, איז עס פאר איהר געווען פונקט צו דער האנד. ער האט געוואלט פערבלייבען אין שטוב, אבער זי האט טאקי פערלאנגט, מ'זאל געהן צו פארשטעלונג אין דער אפערע, ווייל אזוי ארום וואלט מען עפעס מעהר געקאנט ארויסקריגען...

— עס וועט זיין א פאסיגער פאר-שפיל... — האט א שמייכעל געטהאן דער פולקאווניק. גלעטענדיג זיינע וואנסעס — איבעריגענס, וועט זיין מייסטעסטע ביי זיין די פארשטעלונג!

קנאקערט, דערהערענדיג די לעצטע פראזע, האט דערפיהלט, אז דאס הארץ שפרינגט פון איהר ארויס. סוף-כל-סוף, ווארען רעדעוודיג. און מ'דארף איהם נישט שלעפען פאר דער צונג... הלואי רעדט ער גאר וואס מעהר! — האט זי א טראכט געטאן — און זאגט אויס מעהרערע איינצלהייטען פון חדר... זי האט דעריבער איהם איינגעלאדען צו טרינקען א שנעפסעל, א צווייט און א דריט, אז די צונג זאל זיך איהם פונאנדערבינדען און ער זאל נאהמען דערצעהלען, אז מ'זאל נישט דארפען שלעפען יעדעס ווארט. דאס אין אבער נישט געראטען. דער פולקאווניק, גרייטענדיג זיך צו דער גאלא-פארשטעלונג, האט געוואלט טרינקען וואס ווייניגער וואס ווייניגער, און האט אויך דערצעהלט וואס ווייניגער.

נאך וויניגער נייעס האט די "קראנקען-שוועסטער". געקענט קומען אין דער אפערע, צו וועלכער עס איז געקומען דער קייזער ווילהעלם אליין.

דאס טעאטער איז געווען געפאקט מיט מיליטער-לייט, ווען דער קייזער איז געקומען, האבען אלע זיך געגעבען א הייב אויף פון די פלעצער און עס איז אריינגעבראכען א לאנג-דויערענדיגע אוואציע אויפ'ן חשבון פון קייזער, צווישען די אפלאדירענדיגע, געצעהלטע טריט אפגערוקט פונ'ם קייזער, איז געשטאנען זי, מאדאם קנאקערט, וואס איהר קאפ איז צעשפרונגען געווארען און זעלביגען מאמענט פון די פערשידענע פלענער, ווי אזוי צו דער'הרג'ענען ווילהעלם'ן.

אין דער זעלביגער צייט האט דער פולקאווניק, אריינגערוקט אין א פינ...

דער קנאקערט ביי א האנד און זיינע ליפען האבען שיעור זיך נישט אנגעשפארט אין איהר נאקען.

— ווי שעהן איהר זענט, מלאך מיינער! — האט ער געשעפטשעט.

אונטער די פערשידענע שטימונגען זענען די צוויי צוריקגעקומען אין האטעל. די קראנקען-שוועסטער איז אריין צו זיך אין צימער און דער פולקאווניק אין צווייטען. אין דעם מאמענט האט זיך צוגעשארט צו דער טיר פון ד"ר קנאקערט אן אפיציר, וועלכער האט איהר שטיל זיך ערקלערט, אז ער קומט איהר צו הילף, ווייל מען האט איהם נעכיקט, און אזוי זאל נישט מורא האבען, ווייל ער וועט איהר בעשיצען. קנאקערט איז געווען פערוואונדערט פון דער געוואגקייט, ווארום דער אפיציר האט זי גיזג'... מיט'ן פולקאווניק און ער האט געוואוסט, אז דער פולקאווניק דארף באלד צוריקקומען. און ווירקליך איז עס אזוי געשעהן: נאך איידער זיי האבען פארענדיגט זייערע רייד, האט דער "זשענטעלמאן" אנגעקלאפט אין דער טיר און באלד זיך געעפענט. די קראנקען-שוועסטער איז געווארען דערשראקען, אויף טויט. זי איז געווען איבערצייגט, אז דער אפיציר שטעהט נעבען איהר און דער פולקאווניק האט איהם בעמערקט. זי האט טאקע געגעבען א דרייה אויס דעם קאפ, אבער זי איז דערשראקען געווארען נאכמהר. ווען זי האט זיך איבערצייגט, ארומקוקענדיג זיך, אז דער אפיציר איז נישט געווען אין צי...

האט ער זיך געוויס שנעל בעהאלטען אונטער'ן בעט. די מינדעסטע בעוועגונג וואלט געקאנט ברענגען אנ'אומגליק אויף אלעמען...

דער פולקאווניק האט אבער קיין שום זאך נישט חושד געווען. ווי א יונגער געליבטער, האט ער זיך גענומען לאשטשען, גלעטען און איינגעלאדען, מען זאל זיך צושפארען אפרוהען, ווייל זי דארף געוויס זיין זעהר מיד...

קיין רעטונג איז דא נישט געווען, א סקאנדאל איז געווען נאהענט. עס הערט געקענט צרויסשפרונגען דער אפיציר און דעמאלט געווען דאס ערגסטע.

— איך קאן דא מעהר נישט בלייבען... — האט קנאקערט געמורמעלט — איך האב מורא... איבעריגענס, וואס וועט וועגען מירט ראכטען דער פעלד-פעבל פון שפיטאל. ווען ער וועט מיך נישט זעהען, ווען דער קייזער וועט קומען קיין רולער?

די דאזיגע פראגע איז פאר דער "קראנקען"-שוועסטער געווען די וויכטיגסטע, און זי האט טאקי בעקומען באלד אנ'ענטפער:

— זארגט זיך נישט פאר אזא קלייניגקייט! מיר וועלען דאס שוין ערלעדיגען. זיין מאיעסטעט דער קייזער קומט אן קיין רולער דינסטאג, 11 א זייגער אינדערפריה וועט ער איבערקוקען דאס מיליטער אין קריגס-מארש ער וועט אפילו דארט נישט איבער...

(ענדע זעה זייט 4)

טאג - קלאנגען

יקו"א

יודיש וויסענש. אינסטיטוט

אלע, אלע שטוצען יוו"א
מיט התלהבות, מיט א ברען,
פראלעטאריער און בורזשואזן,
יעדער איינער, ווי ער קען...

יוו"א איז א צוגר אין גלות,
בויען דארף מען איהר א היים.
יעדער שענקט איהר א פאר ציגעל
יעדער טראגט א בוסעל ליים...

יוו"א איז די קרוין פון פארשונג
אוצרות האט זי גאר א סך.
לאמיר העלפען בויען יוו"א.
זי זאל קומען צו א דאך...

גראה-...

Cukierki KANDYS
uprzyjemniaią pobyt w kinie i w teatrze

אחד-העם-אקאדעמיע אין „מרכז עברי"

היינט, דאנערשטאג, ארדענט איין דער „מרכז עברי" אין לאקאל פון „מכבי" (זדאנסקא 40) אנ'אימפאזאנטע אקאדעמיע, געווידמעט דעם אנדענקען פון אחד-העם. אין ליטעראַרישען טייל בעטייליגען זיך ד"ר ירמיהו פרענקעל, משה לימאן פראפ. ברעטהאלץ און אנד. אין מוזיקאלישען טייל בעטייליגען זיך פרל. קראפיוניק (געזאנג), לראפ. פיי-ווישים (פארטעפיאן), פראפ. י. ראזענבוים (דעקלאמאציעס).

די אקאדעמיע האט ארויסגערופען א גרויסען אינטערעס.

פונ'ם פערבאנד פון ציוניסטען-רעוויזיאניסטען אין לאדז

דער נייער וועד פון ברית הצה"ר אין לאדז האט זיך קאנסטיטואירט אויף פאלגענדען אופן: פרעזעס — אינז. דוד עלפערן, וויצע-פרעזעס — ד"ר ראזענפעלד און מ. זאידער. מיטגלידער: מגר. טוביה בערקאל, ד"ר סיה-בציצקי, מגר. יוחנן קרויזע, דוד סאלאמאן, קאנד. יורי מאיר לעוו, אינזש. יצחק וויקלינסקי און 2 פארשטעהער פון „מורה".

די גרויזאמע מערדער שטשעטשינסקי און לאניוכא געפרובט צו ענטלויפען פון תפיסה

זיי האבען אויסגעגראבען א טונעל, אבער אין דער לעצטער מינוט איז זייער פלאן ענטדעקט געווארען

(§) קען לאדז איז אנגעקומען א סענסאציאנעלע ידיעה, אז די טרויעריג-בעריהמטע מערדער לאניוכא און שטשעטשינסקי, די מערדער פון דער פאמיליע מושער, די בעזיצער פון פארטעפיאן-געשעפט אויף פעטריקאווער 117 און זייער ריכטער בארוסקא און פון דעם הויז בעזיצער פון וואווארזקא גאס 36 מיכאל קרול, האבען געפרובט ענטלויפען פון תפיסה, וואס געפינט זיך אין די שווענטאקשישקער בערג און קעלצער געגענד.

ווי די לייזער געדענקען, האט דער ציגיישער מערדער לאניוכא ערמארדעט אין 10-טען יאהר-טאג פון פוילען'ס אומאפהענגיגקייט דעם 11. נאוועמבער 1928 דאס פאר-פאלק מושער און זייער דינסט בארוסקא, וועלכע ער האט פערנארט אין קעלער און האט זי דער'הרג'עט מיט א האק. ווי בעקאנט, האט דאס לאדזשער קרייז-גערוכט לאניוכא'ן פער'משפט צום טויט, אבער דאס ווארשאווער אפעלאציע-גערוכט האט איהם די שטראף פערביטען אויף אהנטערמינינגער שווערער תפיסה. אין דער זעלבער תפיסה, וואו עס זיצט לאניוכא זיצט דער צווייטער גרויזאמער מערדער שטשעטשינסקי, וואס האט דער'הרג'עט דעם יודישען הויז-בעזיצער מיכאל קרול. שטשעטשינסקי, וואס איז געווען איינער פון קאטשמארעק'ס באנדע „די הערשער פון דער נאכט", האט דער'הרג'עט מ. קרול'ן, בעקענענדיג זיך פריהער מיט זיין דינסט, צו וועלכער ער האט זיך פלומר'שט געשדכנ'ט, און נאכדעם, ווי ער האט זי פערשלעפערט און פערגוואלדיגט און גענומען אויסרויבען די וואוינונג, איז פלוצלינג אנגעקומען פון גאס מיכאל קרול, וועלכען דער מערדער האט מיט איין געצילטען שאס אנגערגעליינט א טויטען אויפ'ן ארט.

מען האט דעם געפעהרליכען באנדיט געכאפט ערשט נאכדעם, ווי די באנדע איז שוין געווען אונטער'ן שלאס און ער איז פאר'משפט געווארען אויף 15 יאהר שווערע תפיסה און ער איז אוועקגעזעצט געווארען אין דער זעלבער תפיסה און אפילו אין דער זעלבער קאמער, וואו עס זיצט לאניוכא.

לויט'ן תפיסה-רעגולאמין איז שטשעטשינסקי געווען דער קאמענדאנט פון דער קאמער און איינמאל האט דער תפיסה-וועכטער בעמערקט שטויב פון געריבענע ציגעל אין דער תפיסה-אויפקאציע. ער האט וועגען דעם געמעלדען דעם תפיסה-נאטשעלניק און בעקומען דעם אויפטראג צו פערשטארקען די שמירה.

א צווייט מאל האט דער וועכטער בעמערקט דעם זעלבען ציגעל-שטויב אויך אין שטשעטשינסקי'ס קאמער. צוליב דעם האט די תפיסה מאכט איינמאל אין מיטען נאכט דורכגעפיהרט א גענויע בדיקה אין דער קאמער און דא איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז די גרויזאמע באנדיטען שטשעטשינסקי און לאניוכא האבען מיט דער הילף פון לעפעל, וואס זיי האבען בעקומען פון זייערע חברים אויף דער פריי געריבען די ציגעל אונטער דער פריטשע און אזוי ארום שוין געהאט ארויסגענומען א שפאר ביסעל ציגעל און אויסגעגראבען א טונעל.

די ארויסגענומענע ציגעל האבען זיי הערוויל פערקלעפט מיט ברויט-קיט, כדי גישט צו „פערשיטען זיך" אין דער ארבייט.

דער פלאן צו ענטלויפען איז ענטדעקט געווארען מיט 1 טאג צו פריהער איידער דער ויבוח האט געזאלט אויסגעפיהרט ווערען.

אזוי ארום איז געלונגען צו פערהיטען, אז די צוויי גרויזאמע באנדיטען, וואס האבען מיט אזא חיה'שער קאלטבלוטיגקייט געמארדעט מענשען, זאלען נישט קומען אויף דער פריי.

נאך דעם אונגעלונגענעם פרוב צו ענטלויפען, האט לאניוכא זיך געווענדעט מיט א ביטע צום תפיסה-נאטשעלניק איהם איבערצופיהרען אין א צווייטער תפיסה, ווייל די קעלצער תפיסה דינגט איהם כלומרשט נגשט צום געזונד.

§

סחורה-פערקויף אין פאבריקס-לאקאל דארף נישט האבען קיין בעזונדערן פאטענט.

(§) זעהר א כאראקטעריסטישען פסק-דין, וואס האט א גרויסע בעדייטונג פאר א סך אונטערנעמער האט דאס העכסטע געריכט נעכטען ארויסגעטראגען.

מישיסלאוו מיכאלעוויטש האט א ווורשטען-פאבריק, אין זעלבען לאקאל האט ער אויך אפגעטיילט א שטיקעל לאקאל אין וועלכען ער פערקויפט אגב דעם אויסגעארבייטען ווארשט, דער קאנטראלער האט איהם געמאכט א פראטאקאל באשר ער האט נישט אויפ'ן פערקויף קיין בעזונדערן פאטענט, דער ענין איז דערגאנגען אין געריכט. דאס קרייז-געריכט און אויך דאס אפעלאציע-געריכט האט מיכאלעוויטש'ן בעשטראפט מיט דער שטראף אין אויסצוקויפען א בעזונדערן פאטענט פאר'ן פערקויף. די פראקוראטור האט געגען אורטייל פער-לאנגט א קאסאציע און אויך דאס העכסטע געריכט דעם אורטייל פון אפעלאציע-געריכט בעשטעטיגט. אין די מאטיווען איז דאס העכסטע געריכט געשטאנען אויפ'ן שטאנדפונקט, אז אויפ'ן פערקויף פון אייגענע אויסגעארבעטע ארטיקלען, וואס קומט פאר אין זעלבען לאקאל וואו עס געפינט זיך דער ווארשטאט איז גענוג איין פאטענט נעמליך א 8-טע קאטעגאריע ארבייטס-פאטענט.

§

וועגען וואס רעדט גאנץ לאדז?

לאדז האט שטארק פעראינטערעסירט דער פאקט, וואס די טראמווייען 10 און 16 האבען אזא גרויסע פרעקווענץ. דאס רעטעניש עוקלערט זיך דערמיט, וואס די דאזיגע טראמווייען בעהען אויף ראקיטשינער גאס. וואו עס געפינט זיך דאס „קאנסום" ביי דער ווידזעווער מאנופאקטור, אין הויז נומער 54. קאנסום האט שוין א שם אין שטאט אלס די ביליגסטע קוועלע פון אלעסלייי איינקויפען. בעזונדערס פאפולער איז „קאנסום" געווארען צוליב'ן איינפיהרען די „ווייסע וואך". ביי וועלכער מען קען געפינען ווייסוואַרק און אלערליי סחורות צו נידריגערע פון קאנקורענץ פרייזען.

ארעסטירט 2 אל פוילישע „שאפענפעלערקעס"

(§) נעכטען איז אין דער מלינע פון וואלף הערשמאן (צעגעלניאנא 8 פעראהאלטען געווארען 2 שאפענפעלערקעס, די 54 יעהריגע רבקה רובין און די 39 יעהריגע צטל ווארשאווסקא. ביידע פון ווארשע.

לאדזער יודישער - קאמעראל-טעאטער
אלעע 1-טער מאי 2 № — דיר.: דוד צעלמייסטער און א. בעזמא.
גאסטשפילען פון לאדזשער קאמעראל- און קליינקונסט-טעאטער
„ארט"
קינסטלעריש. אנפ.: מ. בראדערזאהן.
לעצטע טעג! — היינט, דאנערשטאג 1 פארשטעלונג 9.45 אוו. — 3-טע מאל!
ווירערהאלונג פון גרויסען 24-טען פראגראם א.נ.
מ'לאכט פון דער וועלט
אין 2 טיילען 14 בילדער
טעקסטען: מ. בראדערזאן, י. אבערזשאנעק, ש. א. מישעל.
מוזיק: דוד בייגעלמאן, מאק-דאוויט און פאלקס-מאטיוון.
דעקאראציעס און קאסטיומען: דינה מאטיס,
רעזשי ש. דזשיגאן און י. שומאכער. בינע-איינספ. מ. קאן.
ס'בעטייליגען זיך (לויט א.ב.): ש. גאלדשטיין, מרים דאלסקא, ש. דזשיגאן שיינע מרים, צילי סטאל, מ. פעטערמאן, מ. פולאווער, מ. קאן, י. שומאכער, י. שיפער און א קינסטלערישער טאנץ-קווארטעט. אדמיניסטר. מ. צעלמייסטער. — די קאסע איז אפען פון 6 אווענד
בעמערקונג! ארבייטענדע אינטעליגענץ און מיטגלידער פון פראפ. פעראיינען קענען געניסען נאר היינט דאנערשטאג פון הנחה בילעטען.
שוין די טעג! פייערליכע פרעמיערע פון 25-טען יובילעאום פראגראם פון „ארט". ווען??? וואס???

סימולירט א באנדיטען-אנפאל, כדי צו קריגען א בעסערע דירה

(§) די פרוי פון באהן-בעאמטען באלבינא מאנדליק, וואס וואוינט נישט ווייט פון דער באהן-סטאציע אין ווידזעוו, האט געמאלדען פאליציי, אז באנדיטען מיט רעוואלווערן און די הענד האבען געלטען אויסגעפיהרט אנ'אנפאל אויף איהר וואוינונג און נאר על פי נס איז זי ניצול געווארען פון טויט.

עס איז גלייך אונטערגענומען געווארען א'אויספארשונג, וואס האט פעסטגעשטעלט, אז די פרוי וואוינט שוין נישט מיט איהר מאן 3 יאהר צייט און היות ווי איהר וואוינונג געפינט זיך אין קעלער ווייט פון דער סטאציע, האט זי געבעטען פיים נאטשעלניק פון דער סטאציע אנ'אנדערע דירה. נישט בעקומענדיג קיין דירה האט זי בעשלאסען צו סימולירען א באנדיטען-אנפאל, כדי אזוי ארום צו קומען צום ציל.

די אויספארשונג איז אין גאנג.

געהט מאהנען דירה-געלד בעקומט ער מיט אנ'אייזן איבער'ן קאפ

(§) דער הויז-ווירט פון גאפלאנסקא 19, דער 63-יעהריגער פראנטשישעק פורזשינסקי איז אריינגעגאנגען צו דער לאקאטארקע מאריא שענקעוויטש נאך דירה-געלד. זי האט דעם ווירט געענטפערט, אז זי האט נישט קיין געלד; א ווארט פאר א ווארט און מאריא האט געכאפט דעם קוילען-האמשויק און געגעבען דעם אלטען א קלאפ אין קאפ. א בעגאסענער מיט בלוט איז פורזשינסקי ארויס אין הויז און גערופען הילף. עס זענען באלד אנגעלאפען זיינע צוויי זיהן, וועלכע האבען זיך מיט טעמפע זאכען געווארפען אויף דער שענקעוויטשאווא. איהר צו הילף זענען ווידער געקומען די איבריגע שכנים און עס האט זיך פארמירט אנ'אמת'ע מלחמה. ערשט די פאליציי האט דאס געשלעג ליקווידירט. צו די פערוואונדעטע איז ארויסגערופען געווארען די גיכע הילף.

אויף לאדזער טעמען

דאס פעקל פון לאנדאן...

אז יודען בעזיצען די כירה פון רחמנות, צווייפעלט קיינער נישט. דערפאר זענען מיר דאך עפיס בצטיטעלט מיט'ן טיטול „רחמנים בני רחמנים". האט זיך דערום קיינער נישט געחידושט, ווען עס האט זיך מיט א צייט צוריק בעוויזען אין די צייטונגען א ידיעה פון לאנדאן, אז נאכדעם, ווי די ענגלישע יודען האבען זיך נעבעך אנגעלייענט אין דער פרעסע וועגען נויט, פיין, צרות און הונגער, וואס הערשט אין אינדוסטריעלען לאדז, האבען זיי בעשלאסען צו שיקען קיין לאדז א באלעם מיט מלבושים, זאלען ארימע-לייט נישט געפרוירען ווערען פאר גוט געלט. און היות אזא „מאיאנטעק" קען מען נישט אנפערטרויען אבי וועמען איז אויף דער זעלבער אסיפה אנגענומען געווארען בפה אחד, אז מ'שיקט עס אויפ'ן נאמען פון דער לאדזער יודישער קהלה. כך הוה, אין א שעה נעם פר-המארגען בעקומט די קהלה-קאנצעלאריע אין לאדז א פערזיגעלטען בריף מיט א פראכט אויף א באלעם מלבושים פון ענגלאנד. פון סאמעראד-נעם לאנדאן. מ'עפענט דעם בריף, א שמחה, א גדולה, א קלייניגקייט!

15 העמדער.
21 פאלטענעס.
25 פאר הויזען.
30 אנציגער.
18 וועסטען, קאפעלושען, זאקען א. א. וו.

דערזעהענדיג דעם צעטעל, האט דער פרעזעס זיך דערפרייט, אט וועלען לאדזער יודען זעהן בעשייגפערליך, ווי ווייס זיין פאפולאריטעט און פרעסטיזש שפארט אזש אן...

און אט האט זיך אנגעהויבען א סדרה אינטערוועצען. מחמת איהר דארפט וויסען, אז אלטע מלבושים זענען אויך נישט בעפרייט פון צאל. סיי לייבעל האט אנגעקלאפט אין אלע טירען, געקלאפט אלע אורזשענדאווע קלאמקעס. די מעשה איז אזש געגאנגען ביז צום מיניסטער בכבודו בעצמו, ביז ער האט ענדליך געפועלט צו בעפרייען דאס פעקעל פונ'ם צאל...

מ'האט תיכף אלארמירט די יודישע פרעסע, אנגעזאגט די בשורה טובה וועגען די גליקליכע און ערפאלגרייכע אינטערוועצען פונ'ם פאן פרעזעס און נעכטען האט ר' יאנקיל וואזשני ענדליך געבערענגט צו פיהרען דעם באלעם אין דער גמינע.

פערשטעהט זיך, אז מ'האט עס מאמענטאל געעפענט און אט דא האט זיך ארויסגעשטעלט אויף א רעכטען אמת ביז וואנען די פאפולאריטעט פון אונזער געבענטשטער קהלה דערגרייכט.

איהר ווענט דאך אוודאי זיין נייגעריג צו וויסען, וואס עס האט זיך געפונען אינ'ם פעקעל? דאס קענען מיר אבער נישט שרייבען, מיר קענען אייך נאר מבטיח זיין, אז — — — — —

...די גמינע זוכט איצט אן ארט, וואו עס צו קענען קובר זיין... מחמת א קרקע ביים פלויט איז דערויף אויך א שאד-למד.

די פערקויפטע פרוי

שפאנענדער ראמאן פון יודישען פאמיליען-לעבען אין פוילען.

געשריבען ספעציעל פאר'ן „לאדזער טאגעבלאט" פון לעאן גאלדמאן

(54-טע פארטזעצונג)

— וואס הייסט? זאל זי גלויבען איהרע אייגענע אויערן? וואס האט די אלטע געזאגט? זי האט עפעס גערעדט וועגען גארדאנ'ס א פרוי...

ארויסלאזענדיג א דערשטיקט זידעל-ווארט, איז שאטאן ווידער צוגעגאנגען צו פרוי קוואנט, ווי ער וואלט זי געוואלט צווינגען צו שווייגען, אבער דער פערראכטונגס-בליק מיט וועלכען ליארא האט איהם אפגעמאסטען, האט איהם ווידער געצוואונגען צו שווייגען.

— שווייגט, הער גארדאן, מיר וועלען שוין שפעטער זיך אויסשמועסען!..

און ווענדענדיג זיך צו דער פרוי קוואנט, האט זי געזאגט:

— איך בעט אייך, האט פאר גארנישט קיין מורא. איך גאראנטיר אייך, אז עס וועט אייך נישט געשעהען קיין שום שלעכטס. ביטע, רעדט, וואס עס איז געשעהען מיט דער פרוי פון דעם דאזיגען הער.

די רוהיגע זיכערקייט פון דער עלעגאנטער דאמע און איהר מאכט, וואס זי האט ארויסגעוויזען אויף שאטאנ'ען, האט דער פרוי קוואנט אריינגעגעבען מוט.

פאמעלעך, מיט א שטיל, אפט איבערגעריסען קול האט זי דערצעהלט דער מאדאם ליארא'ן די געשיכטע מיט רויזעלע'ן, וועגען איהר פלוצלינג ענקומען בגנאכט מיט דעם קראנקען קינד אויף דער האנד און דאס אלץ דערפאר, ווייל זי איז ענטלאפען פון איהר מאן. און ווען זי האט צום סוף דערצעהלט, אויף וואס פאר א שרעקליכען אופן שאטאן האט איהר געצוואונגען, אויסצוזאגען, וואו רויזעלע איז אוועק, האבען איהר די כחות אויפגעהערט צו דינען. זי איז א פאל געטון אויף דער שטוהל.

פון ליארא'ס ברוסט האט זיך אזש ארויסגעריסען א געשריי פון גרויס אויפרעגונג און א בלייכע און א ציטערנדיגע האט זי אפגעמאסטען לעאנ'ען מיט א טיפען בליק. שאטאן האט דערצייט אויסגעשטרעקט צו איהר דאס פנים.

— איך דאנק אייך, — האט ליארא געזאגט צו פרוי קוואנט, — הער גארדאן, קומט מיט מיר!

זיי זענען ארויס צוזאמען. אין שאטאנ'ס אויגען האט מען איצט געזעהן סימנים פון א קאמף פון צווי געפיהלען פון אונרוה און חוצפה.

א לענגערע צייט זענען זיי געגאנגען שווייגענדיג. דער ערשטער האט ענדליך איבערגעריסען לעאן.

— איך האב א רעכט פון דיר צו פאדערן אנ'אויפקלערונג. וואס בעדייט דיין אומגעריכטער וויזיט און פון וואנען האסטו געוואוסט, וואוהין איך בין געגאנגען. דורך א צופאל ביזטו דא אהער געוויס נישט געקומען. צוליב דעם איז איינס זיכער פאר מיר, דו שפיאנירסט מיך!

ליארא האט זיך אפגעשטעלט און אנקוקענדיג שאטאנ'ען מיט א שטרענגען און בלאנענדיגען בליק, האט זי געענטפערט מיט א ציטערענדיג קול:

— אויב עמיצער פון אונז האט א רעכט צו פאדערן אנ'אויפקלערונג, איז עס איך, און דו מוזט זי מיר איצט געבען, אלבערט. דו ווייסט, אז מיין הארץ געהערט צו דיר, אז איך ליב דיך מיט דער גאנצער קראפט פון מיין נשמה! דעריבער פאדער איך פון דיר, אז דו זאלסט מיר זאגען, ווער עס איז די פרוי, פון וועלכער דו האסט מיר קיינמאל קיין ווארט נישט געזאגט און וועלכע ענטלויפט פון דיר, ווי איך הער. ענטפער! אפשר איז עס בלויז עפעס נאך אנ'אומגליקליכע, וועלכע דו האסט פערפלאנטערט אין א נץ, אפשר איז עס נאך אייגע, וועמען דו האסט געפאנגען דאס הארץ. אזוי ווי מיר? האט די אלטע געזאגט אמת? איז זי טאקע דיין פרוי?

— יא, זי איז מיין פרוי, — האט לעאן פינסטער געזאגט און ליארא דערהערענדיג דאס האט מיט וועהטאג זיך פערשטעלט דאס פנים מיט די אויגען.

— א, איך אומגליקליכע! — האט זי אויסגערופען מיט טרערען. — איך האב געגלויבט די ווערטער פון א בעטריגער און האב אוועקגעגעבען דאס הארץ א נישטעהרליכען מענש. ווי שווער, ליארא מאנעלי, וועסטו מוזען ליידען דערפאר, ווייל דו האסט אפגעווארפען פיל גוטע פארשלאגען, כדי צו לעבען מיט דער ליבע, פאר א מענש, וועלכער האט זי אזוי שענדליך אפגענארט!

לעאן האט גלייכגילטיג א ציה געטון מיט די אקסלען. דער צארן-אויסברוך פון דער פערראטענער פרוי האט אויפגעוועקט איהם לחלוטין נישט אנצוגעהן.

— האסט רוהיג בעדארפט זיצען און נישט שפיאנירן מיך. וואס קען דיך אנגעהן, וועמען איך האב געגעבען די האנד אין דער צייט, ווען דו מעגסט מיין הארץ? איך ליב דיך בלויז אצינד אליין און קיינמאל האב איך קיין אנדערע פרוי נישט געליבט! דאס דארף זיין גענוג פאר דיר!

דערהערענדיג די דאזיגע ווערטער, האט ליארא אוועקגענומען די הענד פון פנים און אין איהרע אויגען איז דאס פייער פון צארן געווארען נאך גרעסער.

— וואס? — האט זי אויסגערופען, — דו ווילסט מיך האבען אלס געליבטע, און נישט אלס פרוי? עלענדער, דו בעציהסט זיך צו מיר, ווי קיין שום מענש אין דער וועלט האט זיך נאך נישט בעצויגען צו מיר, און דו מאכסט נאך חוזק פון מיר. אבער איצט, ווען איך האב דיך שוין דערקענט, וועסטו שוין מעהר נישט גענארען. איך וויל וויסען דעם גאנצען אמת! איך וויל וויסען, פארוואס דיין פרוי ענטלויפט פון דיר און פארוואס דו פערפאלגסט זי, ענטפער!

— אבער נאר אהן דראהונגען, מיין קינד, — האט לעאן געזאגט אין א חוצפה'דיגען טאן, — דו ווייסט דאך גאנץ גוט, אז איך האב נישט קיין מורא פאר דיר און איך האב נישט קיין סיבה וואס מורא צו האבען. און אפשר איז טאקע נויטיג איך זאל דערמאנען דער גנעדיגער מאדאם ליארא מאנעלי'ן, אז איהר שטעלונג און איהר כבוד אין דער געזעלשאפט ליגט אין מיינע הענד און עס איז גענוג עטליכע ווערטער פון מיר...

— אלבערט! — האט ליארא א געשריי געטון.

די שרעקליכע זיכערקייט, אז ער זאגט דעם אמת, אז ער האט זי אין איהרע הענד האט זי געמאכט כמעט בעוואוסטלאז. זי האט זיך א וואקעל געטון...

דערזעהענדיג דאס, איז שאטאן צו צו איהר געהנטער און האט זי ארומגענומען.

(פארטזעצונג קומט)

פאַר שלאָגעז זיך אין געריכט פערמשפּ׳ט אויף תּפיסה

א נ׳עדות׳טע ווערט ארעסטירט פאַר פאַלש עדות זאָגען

(§) דעם 14. יאַנואר האָט דאָס שטאָט-געריכט בעטראַכט דעם פּראָצעס פון קאַזשימיערזש קאַוועצקי, נעגען אינ-נאַץ קוויאַטקאָווסקי. נאָכ׳ן אַרויסטראָגען דעם בעשולדיגונגס-אורטייל האָבען די עדות פון ביידע צדדים אָנגעהויבען זיך צו שלאָגען און דער ריכטער איז געווען געצוואונגען איבערצורייסען די געריכטס פערהאַנדלונגען און צו רופען פּאָליציי, וועלכע האָט די שלעגערס אַרעסטירט און איינגעזעצט אויף 3 טעג אין אַרעסט.

געזעמען זענען זיי געשטאַנען פאַרן שטאָט-געריכט. דאָס געריכט האָט זיי פאַר שלעגערײַ פאַרמשפּט אויף 6 וואָכען אַרעסט, קאַוועצקי און העלענא נזשאַ-נעק אויף 4 וואָכען אַרעסט און וויקטאָר גזשאַנעק אויף 7 טעג אַרעסט. היות עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז די עדות׳טע אַנטאָנינא מיעלטשאַרסקאַ האָט פאַלש עדות געזאָגט, איז זי פון געריכטס-זאַל אַפּגעפיהרט געוואָרען אין תּפיסה.

געשלאָגן א בעאַמטען פון מאַגיסטראַט

ער וועט דערפאַר זיצען 2 וואָכען

(§) דער בעאַמטער פון שפּריט-מאָנאָ-פּאָל אויף זאַוואַיניקאָווא גאַס זאַכאַרזעווסקי איז נעכטען פערמשפּט געוואָרען אויף 2 וואָכען אַרעסט פאַר שלאָגען א צווייטען בעאַמטען פון מאָנאָפּאָל יאַטאַזשעמ-סקי.

אונטערשטיצונגס-אַמט

אין א נייעם לאָקאַל

(מ) דעם 10 פעברואַר זענען איבער-געטראָגען געוואָרען די ביוראָ׳ס פון אונטערשטיצונגס-אַמט ביים מאַגיסטראַט. דאָס ביוראָ, וואָס האָט זיך געפונען אויף דער גאַס פון 28 שיטער פּילץ 32 און דאָס צענט-ראַלע ביוראָ פון פּיוטרא 13, זענען איבערגעטראָגען געוואָרען אויף זשעראָמסקי גאַס 49.

ראַדיאָ

פּראָגראַם

מיטוואָך 10 פעברואַר

לאָדז (233,8) 11.45 פּוילישע פּרע-סע שטימען, 11.58 שעה-צייכען און פּאָרלעזען פון טאָג-טראַגראַם, 12.10 גראַמאָפאָן-פּליטען, 12.35 קאָנצערט. 42.0 —2 פּראָגראַם, לעקציע פּראָנצוי-זיש, 4.40 גראַמאָפאָן-פּליטען, 5.10 פּאַר-טראַג, 5.35 סאָליסטען קאָנצערט 6.50 פערשידענעס, 7.15 קאָמוניקאַט פון דער לאָדזער האַנדעלס און אינדוסטרי קאַמער פאָרלעזען פון פּראָגראַם אויפ׳ן נעכסטען טאָג, און גראַמאָפאָן-פּליטען, 7.30 פילם קאַלענדאַר, טעאַטער רע-פּערטואַר, און גראַמאָפאָן-פּליטען, 7.45 ראַדיאָ פּרעסע זשורנאַל, —8 פּאָר-טראַג, 8.45 לייכטע מוזיק, 9.25 טראַנ-סמיסיע פון וואַרשע, 10.10 גראַמאָפאָן-פּליטען, 10.20 ביילאַגע צום ראַדיאָ פּרעסע זשורנאַל, וועטער און פּאָליציי קאָמוניקאַטען, 10.30 טאַנץ מוזיק פון וואַרשאַ.

דער שליסעל צום ערפאָלג

איז אַן אַנאָנס אין „לאָדזער טאָגעבלאַט".

דער שפּיאָנאַזש אין דער דייטשער אַרמעע בעת׳ן אייראָפּעאישען קריג

שלאָפען זיי נ-כט. האָבען מיר, אַלזאָ, נאָך פילע צוויי טעג פאַר זיך...

אין דעם מאָמענט האָט זיך דער-הערט פונ׳ם קאָרידאָר א בראַזג פון צובראָכענעם גלאָז. קאָקערט איז צו-געלאָפען צו דער טיר. זי האָט דער-זעהען פאַר זיך אַ קעלנער, וועלכער איז געשטאַנען איינגעבויגען איבער צובראָכענעם גלאַזוואַרג, און נעבען איהם איז געשטאַנען אַן אָפיציר, וועל-כער האָט אַ שמייכעל געטון, ווען ער דערזעהען די „קראַנקען - שוועסטער", און האָט זיך אָפּגערופען:

— דערשרעקט אייך נישט, פרויי-לין!

עס איז אויך אַרויסגעגאַנגען דער פּולקאָווניק, דער אָפיציר האָט זיך פאַר איהם פערנויגט. די „קראַנקען-שוועס-טער" האָט אויסגענוצט די געלעגענהייט און פערהאַלטען זיך אין קאָרידאָר, נאָר פל צלונג האָט זי זיך געגעבען א רוק אַריין אין צימער און פערמאַכט הינ-טער זיך די טיר. דער פּולקאָווניק איז נאָכדעם צוגעגאַנגען צו דער טי, האָט געקלאַפּט איין מאָל, א צווייטען מאָל, האָט געבעטן, אָנגערופען מיט די

(ענדע פון זייט 3)

צערטליכסטע נעמען, אָבי זי זאָל איהם אריינלאָזען, אָבער זי האָט אָפּגעזאָגט און זיך געזעגענט ביז׳ן קומענדיגען טאָג...

אָבער דעם קומענדיגען טאָג איז זי שוין געווען אין רוליער. די נויטיגע ידיעה האָט זי שוין געהאַלטען ביי זיך, און זי האָט דאָס באַלד איבערגעשיקט צו די בעלגער.

פערשטענדליך, אַז די קאָאַליציע-אַרמעע האָט די נייעס אויפגענומען, ווי אַ ברילאַנט. אַ קליינינקייט, מען ווייסט, ווען דער קייזער דאַרף איבער-קוקען דאָס מיליטער, און מיט אַ גוטען באָמבאַרדירען קאָן מען איהם דער-הרג׳ענען, און מיט איהם צוזאַמען „זיך אָפּפּאַרטיגען" מיט אַ מאַסע גענעראַלען פון דער דייטש-ר אַרמעע!..

אָבער די געגנער פון די דייטשען האָבען זיך אַזוי געפרייט מיט דער נייעס, אַז זיי האָבען אָנגעהויבען אי-בערשרעקען די געגענד נאָך מיט אַנ-דערהאַלבען טעג פריהער, און זיי האָ-בען דאָס געמאַכט אַזוי, אַז די געגענד

איז געוואָרען צו-געצייכענט פאַר׳ן קייזער...

„זיבען שוועסטער" — זיבען אַעראָפּ-לאַנען — האָבען גענומען אַרומפאָהרען איבער רוליער דעם גאַנצען טאָג, וואַר-פענדיג באָמבעס, וואַרפענדיג באָמבעס.

צו וואָס האָבען די באָמבעס געטויגט פאַר׳ן אָנקומען פון קייזער? — דאָס איז געווען שווער צום אויסטייטשען. די „זיבען שוועסטער" האָבען אָבער דערפאַר געצוואונגען דעם גענעראַל-שטאַב צו ערקלערען די געגענד פון רוליער אַלס אַ געפעהרליכע פאַר׳ן בע-זוך. און דער קייזער האָט זיין בעזוך אָפּגעלעגט...

דער פּולקאָווניק, וואָס איז געווען אַזוי ראָמאַנטיש צו דער „קראַנקען-שוועסט-ר", וואָלט דעריבער געוויס געלאַכט דער לעצטער, ווען ער זאָל זיך האָבען דערוואוסט, ווען זיין „גע-ליבטע" איז געווען. ער וואָלט איהר אָבער זיכער דערשטיקט, ווען ער זאָל זיך האָבען בעצייטענס דערוואוסט פון איהר פּלאַן צו באָמבאַרדירען דעם דייט-שען קייזער, פאַר וועלכער ער האָט נישט ווילענדיג געענדיגער אינפאָר-מאַטאָר...

עס ווערט אָנגענומען דער אַבאָנאַמענט

אויפ׳ן צווייטען יאָהרגאַנג (1932) פון די

ייוואָ-בלעטער

חודש-שריפט פון יודישען וויסענשאַפטליכען אינסטיטוט

מיט שטענדיגע אָפּטיילונגען פאַר געשיכטע, עקאָנאָמיק און סטאַ-טיסטיק, שפּראַך- און ליטעראַטור-פאָרשונג, פאָלקלאָר, פּסיכאָ-לאָגיע און פּעדאַגאָגיק, אינפאָרמאַציעס וועגען דער אַרבייט פון ייוואָ און וועגען אויפטוען פון דער וויסענשאַפט אין אַלגעמיין

די שריפט דערשיינט 10 מאָל אין יאָהר (אויסער יוני און יולי) אין בויגען צו 6 דרוקבויגען.

דער אַבאָנאַמענט-פּרייז בעטרעפט:

אין פּוילען—25 גילדען א יאָהר, (מען קען דאָס געלט איינצאָהלען אויך אין 4 ראַטעס צום 1. יאַנואַר—7 ג׳, צום 1. אַפּריל 6 ג׳ צום 1. יולי—6 ג׳, צום 1. סעפּט. 6 ג אין אויסלאַנד—2,50 דאָלאַר (אין ראַטעס: צום 1. יאַנואַר 1.25 דאָלאַר, צום אַפּריל — 0,75 ד׳, צום 1-טען יולי — 0.75 ד׳, צום 1-טען סעפּטעמבער — 75 פאַר מיטגלידער און געזעלשאַפטען „פריינד פון ייוואָ": אין פּוילען-18 ג׳ אין ראַטעס צום 1. יאַנואַר 6 ג׳, צום 1. אַפּריל—4 ג׳, צום 1. יולי—4 ג׳, צום 1. סעפּט. 4 ג אין אויסלאַנד—2.75 ד׳, (אין ראַטעס: (צום 1-טן יאַנואַר—1 ד׳, צום 1-טן אַפּריל 0.75 ד׳, צום 1-טן יולי—0.50 ד׳, צום 1-טען סעפּטעמבער 0.50 ד׳).

אין איינצעל-פערקויף ווערט דער זשורנאַל נישט אַרויסגעלאָזט.

Jiwo-Bleter, Zydowski Instytut N№ ".wy, W. Pohulanka 18, Wilno. P. K. O. oauk839'6

דאָס עלעקטראָטעכנישע ביוראָ

Siła i Swiatło

פון וו. קרוקאָווסקי

פּאַלודניאָוואַ 23 טעלעפאָן 139-32

נעמט אָן דורכצופיהרען אינסטאַלאַציעס פון ליכט און קראַפט, קויפט און פערקויפט מאָטאָרען און ערלעדיגט אַלע אַרט עלעקטרישע איינריכטונגען אויף לייכטע בעדינגונגען.

ביליג, רעיעל, שנעל און פּינקטליך!

לאַנג-יעהריגער געריכטס-סעקרעטאַר

שרייבט און ערלעדיגט אַלערליי

ביטעס, אַנקלאַגעס און קלאָזולעס

— ספּעציאַליסט אין מיליטער-ענינים. —

שנעלער אויסקויף פון פּאַטענטען און רעגיסטראַציע-קאַרטען אויפ׳ן יאָהר 1932

ב. מאַן, פּעטריקאָווער 10

שלאָסעריי-אַרבייט פאַר

וואוינונג

געשעפט

פאַבריק

פיהרט אויס ביליג

J. REDER

קאָנסטאַנטינער 13, (רוג זאַכאָדניאַ)

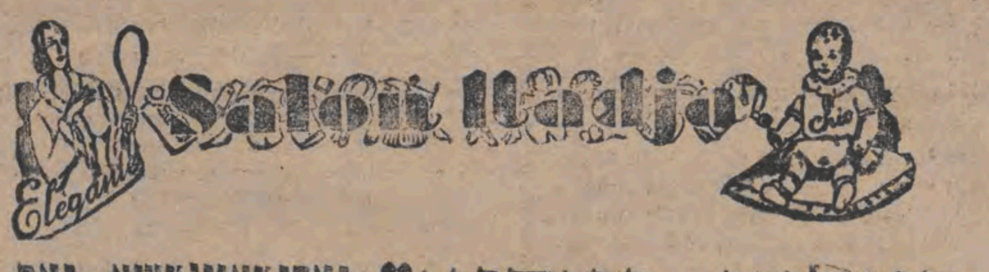

סאַלאָן „נאַדיאַ"

נאַרוטאָוויטשאַ גאַס 7

ULICA NARUTOWICZA 7

מאַגאַזין פאַר קינדער-קאָנפעקציע, דאַמען-וועש און גאַלאַנטעריע

גרויסער אויסוואַהל פון די נייעסטע מאָדעלען

סאָליד • געשמאַקפול • עלעגאַנט • פּרייזווערט

בעקליידעט קינד און מוטער

SALON „NADJA", ulica Narutowicza 7.

צו די ה"ה גנבים!

איך בעט געגען הויכע בעלוינונג אָפּצוגעבען דעם פּעלץ אויף קילינסקעגאָ № 48 פון וואַנען ער איז דעם 9.2 ה. י. אַרויסגעגנבעט געוואָרען דער פערשטענדיגען טעלעפאָניש אויף פאָלגענדע נומערן 35-160 אָדער 09-135.

דיסקרעציע געזיכערט.

איך קויף א מאָטאָר

פון 2 אָדער 3 פערד-קראַפט, ווי אויך אַ וואַלץ-קרייץ-מאַשין פון 8 ביז 10 ווינדעס. צו ערפאָה-רען טעלעפאָניש 21-103

דיבור משה לעינא וקשה לראש

(נדרים מ"א)

טון דאַרף מען און נישט רעדען!

אַלע יודען ערלעדיגען דורבער זייערע רעכטס-ענינים נאָר אין דעם אונ-טען אָנגעגעבענעם ביוראָ, וואָס ס׳ווערען רעדאַגירט און ערלעדיגט לויט׳ן אויסטאַוו: פּאַדאַניעס אין שטייער און מיליטער-ענינים, סקאַרגעס און אַפּעלאַציעס אין ציווילע-קאַרנע ספּראַוועס ווי אויך פר. שותּפות-אַקטען, דזשערזשאַוועס, ווילאַנטשע-ניעס א. ז. וו. קליזולעס און זאַבעז-פּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען

דאָס ביוראָ שיקט אַרויס: מאָניטען, רע-דאַגירט אין געהעריגען טאָן, וועלכע ברענ-גען אַ געזיכערטען ערפאָלג.

ספּעציעלע אָפּטיילונג פאַר אינקאַסאָ פון פּראָטעסטירטע וועקסלען און אָפענע חובות אויך אויף דער פּראָווינץ ביי דער מיטבע-טייליגונג פון רוטינירטע און ענערגישע אינקאַסענטען.

רעכטס-קאָנסולענט

י. ח. בוזין, לאָדז, אַנגראַדאָוואַ 3

טעל. 48-191

אַלע יודען

ערלעדיגען זייערע רעכטס-קאָנסולטאַציע-אַרבייטען און האַנדעלס-קאָרעספּאָנדענץ

אינ׳ם לאַנג-יאָהריגען ביוראָ

„אַרגוס", זאַכאָדניאַ 36

לינקע אָפיצינע 2-טער שטאָק. טעל. 47-108.

זאָפּאָרט אָוועקצוגעבען אַ פּראָנטאָווע וואוינונג, 2 שטובען, קיך און באַלקאָן, קליין דירה-געלדג פון צעגעלניאַנאַ און ווסכאָדניאַ. צו ערפאָהרען אין אַדמיניסטראַציע פון „לאָדזער טאָגעבלאַט".

שרייבען שעהן און שנעל

לערנט אויס דער בעריהמטער קאַליגראַף ל. בערמאַן אין 15 לעקציעס. אויך ווערט אויסגעלערנט גוט שרייבען אַ יודישען בריף אין 15 טעג, אַפילו דעם וואָס קען גאָרניט. די עלטער שפּילט קיין ראָלע ניט.

זאַוואַדזקאַ 19 1 שט., פר

2 פאַרצעלען

אין פאַדעמביע

טראַמוויי-סטאַציע טושין-וואַלד, אויף גינסטיגע בעדינגונגען זאָפאָרט צו פערקויפען.

צו ערפאָהרען : טעלעפאָן 10-210.

טאַנץ-שולע

פון ד. פרידוואַלד פּאַלודניאָוואַ 10

מאַכט בעקאַנט, אַז דעם 15-טען ד. ח. הויבט זיך אָן

אַ קורס פאַר אָנפאַנגער

שילער און שילערינס ווערען אָנגענומען אַ גאַנצען טאָג. מיט אַכטונג

דיפּלאָמירטער טאַנץ-לעהרער

ד. פרידוואַלד, פּאַלודנ. 10

בעמ. ס׳ווערט אָרגאַניזירט אַ ספּעציעלער קורס פאַר לאַנג-געקליידעטע יונגעלייט

2 צימער

צו 2 פענסטער מיט באַלקאָן אין פּראָנט-הויז געאייגענט פאַר אַ דאָקטאָר, אַדוואָקאַט, אָדער אַ געשעפט פון באַלד צו פערדינגען ביים ווירט פּיענריקאָווער 16 אָדער טעלעפאָן 12254.

זאָפאָרט איבערצוגעבען

2 שטובען מיט א קיך

מיט אַלע בעקוועמליכקייטען, פּראָנט 2-טן שטאָק צו דערפאָהרען אַלעע 1 מאַי 23, וו. 9.

א זיידענע קאָמבינאַציע

11 50/זל.

ROBOTA RĘCZNA האַנד-אַרבייט

לויט די לעצטע מאָדע אויסגעפיהרט

אויך נעמט אָן צו שטיקען און נייען זיידענע נאַכט-העמדער און אַנד. וועש צו ביליגע פּרייזען.

ביי בלייוויס זאַוואַדזקאַ 27, ליקס. 2 שטאָק

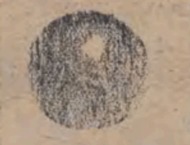

קלאַנג-קינאָ

ZACHETA

זגיערזשער-גאַס 26.

היינט און ווייטערע טעג!

דאָס אָריגינעלסטע קלאַנג-קונסט-בילד פון סעזאָן

רעזשי פון ר. אייכבערג א. ז.

האַי-טאַנג

גרויסע ליבעס-דראַמע פון דער צייט פון דער רוסיש-יאַפּאַנישער מלחמה וואָס אילוסטרירט די ליבע פון געליבטע פון פערשי-דענע ראַסען. אין דער הויפּט-ראָל די כינעזישע פילם-שטערן

Anna May Wong

דער נאָהנטסטער פּראָגראַם: „מאָנטע קאַרלאָ".

אָנהויב פון די פאָרשטעלונגען: טעגליך פון 4 נ.מ. שבת, זונטאָג און הגאות 12 אַ זייגער ביטאָג. דער זאַל איז גוט בעהייצט.

אונענטבעהרליך פאַר יעדען סוחר, פאַבריקאַנט, האַנדווערקער א. ז. וו.

Nowy Kodeks Postępowania Cywilnego

איינהייטליך פאַר אַלע טיילען פון פּוילען

בעאַרבייט פון דר. א. אַקערבערג און ריכטער פון לאָדזער קרייז-געריכט י. שרעטער לויט א מאָדערנעם אופן, צוגענגליך פאַר יעדען אינטע-ליגענטען מענשען.

יעדער מוז זיך בעצייטענס בעקענען מיט דעם נייעם געזעץ, כדי נישט צו זיין שפּעטער בעוולה׳ט.

דאָס בוך האַלט 620 זיי-טען גרויסען פאָרמאַט און קאָסט (געבונדען אין לייוונט) 73 זל.

דער ריכטער פון העכסטען געריכט פּראָפ. וו. מי-שעווסקי שרייבט אין נ׳ 27/31 פון דער „Gazeta Sądowa Warsz." די אויטאָרען האָבען מיט זייער ווערק דערגרייכט א סוקצעס צום נוצען פון דער גאַנצער יוריסט. וועלט.

דאָס בוך איז רעקאָמענדירט דורך אַלע פּרעזי-דענטען פון די אַפּעלאַציע-געריכטען אין פּוילען.

דאָס בוך איז צו בעקומען אין:

„Dziennik Ustaw", Warszawa, Długa 50

„Bibljoteka Prawnicza" Warszawa, Senatorska 22

Red. wyd. „Kodeks Postępowania Cywilnego" Łódź, Południowa 2

און אין אַלע בוכהאַנדלונגען.

אינזש. א. רוסאַק

געשוואוירענער דאָלמעטשער ביים קריין-געריכט אין לאָדז

נאַרוטאָוויטשאַ 47, טעל. 245-08

פיהרט אויס איבערזעצונגען פון אַלע אַרט אַקטען, דאָקומענטען און קאָרעספּאָנדענץ.

אַבאָנאַמענטס-פּרייז: פאַר א חודש אין פּוילען 5 זלאָטיס, אין פראַנקרייך און בעלגיען—20 פראַנק, אין אַנדערע לענדער 1.25

אַנאָנסען-פּרייז: פאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100% טייערער. אויסער דער שטאָט מיט 80 טייערער. פון די פּרייזען ווערט נישט אָפּגענומען קיין ראַבאַט. פאַר אַ מילימעטער-שורה פאַר׳ן טעקסט 16 גר פּרייסען 24 גר., אין טעקסט 60 גר. פּרייסען 60 גר.. נאָכ׳ן טעקסט 12 גר. פּרייסען 18 גר.

Drukarnia Ed. i M. Hamburskich. Łódź, Piotrkowska 16. Dzierżawca: M. B. Wein.

Odpowiedzialny Red.-wydawca: ... [illegible]